SÅNGLEKAR

UTGIFNA AF

KRISTINA NILSSON, AUGUSTA LJUNGSTRÖM

OCH

PREBEN NODERMANN

TREDJE SAMLINGEN

LUND, C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG

1 Kr.

SÅNGLEKAR

TREDJE SAMLINGEN

35 MELODIER MED TEXT OCH LEKBESKRIFNINGAR

SAMT 11 FOTOGRAFIER

UTGIFNA AF

KRISTINA NILSSON
SEMINARIELÄRARINNA I LUND
LÄRARINNA I LEK OCH GYMNASTIK

AUGUSTA LJUNGSTRÖM
FOLKSKOLLÄRARINNA I LUND

PREBEN NODERMANN
FIL. LIC., DOMKYRKOKAPELLMÄSTARE I LUND

LUND
C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG

Lund, Berlingska Boktryckeriet, 1905.

Tredje samlingens innehåll.

Noterna kalligraferade af *M. G. Löfström,* Malmö, Föreningsgatan 3.
Fotografierna af *Alfr. Matell,* Lund, Grönegatan 15.

Rättelser:
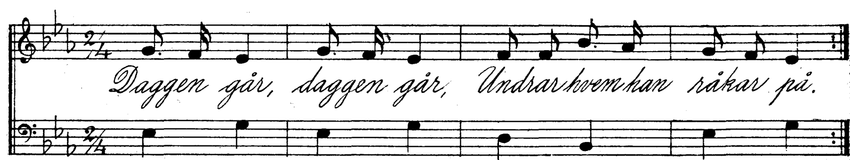
Första samlingen.
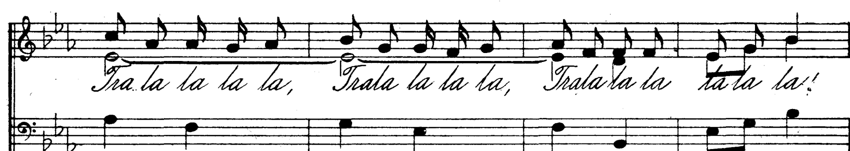
Sid.	2,	rad	3	står	begge	bör	vara	bägge
»	»	»	5	»	lekarnes	»	»	lekarnas
»	4	»	12	»	föres först framåt	»	»	föres åt sidan.
»	»	»	20	»	Frontställning	»	»	Flankställning
»	»	»	21	»	Flankställning	»	»	Frontställning
»	49	»	6	»	vet ni hvad hon gör	»	»	vet ni hur hon gör
»	»	»	17	»	sedan tillbaka	»	»	sedan baklänges tillbaka
»	»	»	21	»	återvända till sina platser	»	»	återvända baklänges till sina platser
»	56	»	14	»	utföres	»	»	utföras

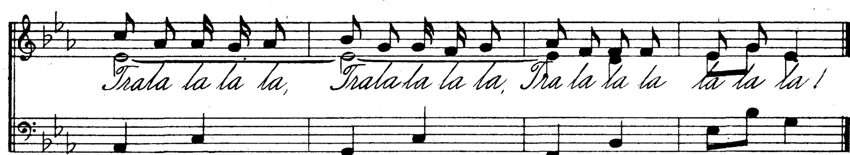
Andra samlingen.

Sid.	12,	rad	3	står	kärestan	bör	vara	kärasten
»	21	»	12	»	»Se, god dag, min rosa!»	»	»	»Fall på knä, min rosa!»
»	34	»	12	»	galoppsteg	»	»	sidosteg.

66. Daggen går.

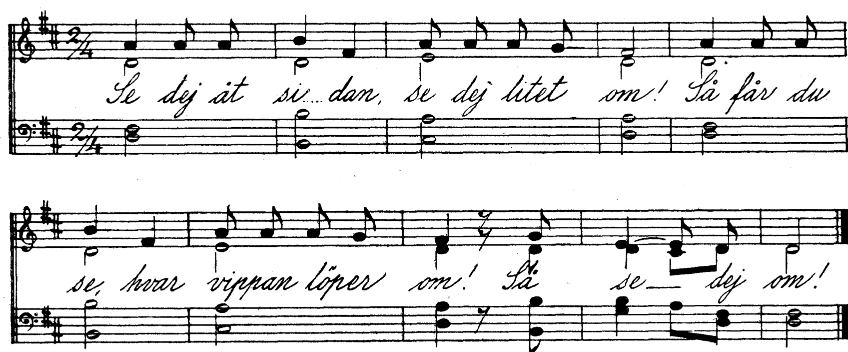

De lekande ställa sig tätt tillsamman och bilda ring, med ansiktena inåt och händerna på ryggen, innersidan af händerna uppåtvänd och fingrarna lindrigt krökta. En af deltagarna går utom ringen med »daggen» (en knuten näsduk) och placerar denna, medan första delen af strofen sjunges två gånger, helt oförmärkt i någon af de öppna händerna samt fortsätter att gå, till trallen börjar, då han ställer sig med i ringen. Då andra delen af strofen sjunges, skall den, som erhållit daggen, med denna plötsligt slå grannen närmast till höger i ryggen. Grannen skyndar undan, så fort han hinner, ringen rundt, förföljd med slag af den förre. Då den flyende kommit till sin plats igen, är han kvitt förföljaren. Denne stannar utom ringen vid lekens omtagning.

67. Vippan.

En är »vippan». De öfriga hålla hvarandra i händerna i hopträngd ring med ansiktena inåt. Under sången springer vippan rundt omkring ringen och lägger så omärkligt som möjligt en näsduk på eller bakom någon i ringen. Den, hos hvilken den blifvit lagd, upptager näsduken och springer åt motsatt håll mot den, som placerat den. Den af de två, som först hinner tillbaka till den lediga platsen, stannar där, och den andre behåller näsduken och fortsätter leken. Hinner vippan omkring utan att näsduken blifvit observerad, gifver han den ouppmärksamme ett slag med handen i ryggen. Näsduken upptages af den försumlige, som blifver »vippa» vid lekens omtagning.

68. Snäckan.

Hand i hand, hand i hand Till det främmande land Låt oss
gå, låt oss gå, — Vi ska vin-na än........ då.
Snäckan hon söker hvi-la, Men vi sko-la bara i-..la. Kom,
kom, och låt oss gå, — Vi ska vinna än.....då.
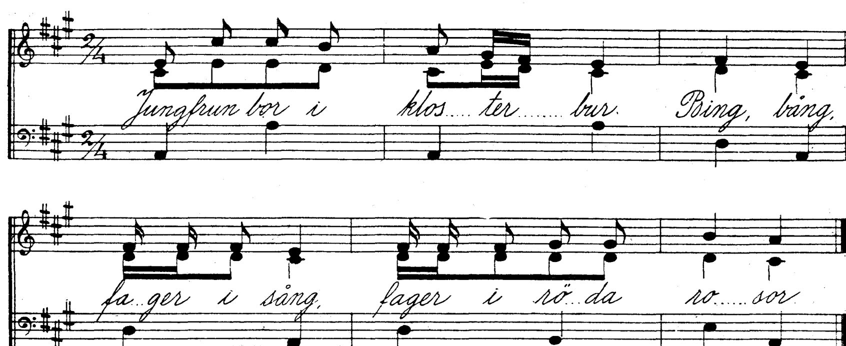
Denna lek ordnas lättast, om man låter den följa på en ringlek. Man bryter ringen och angifver riktningen för spiralrörelsen, som börjar med kedjans ena ända, medan den andra står helt stilla.

Därpå göres helt om, och spiralen återtager genom rörelser i omvänd ordning sin ursprungliga form af ring.

Leken fortsättes sedan som ifrån början, blott med den skillnaden, att sammanrullningen nu börjar i kedjans andra ända.

69. Klosterleken.

2. Kan jag ej få jungfrun se? — Bing, bång etc.

3. Jungfrun får du aldrig se? — Bing, bång etc.

4. Jag skall bryta stenar ur. — Bing, bång etc.

5. Ännu håller klostrets mur. — Bing, bång etc.

6. Nu är väna jungfrun min. — Bing, bång etc.

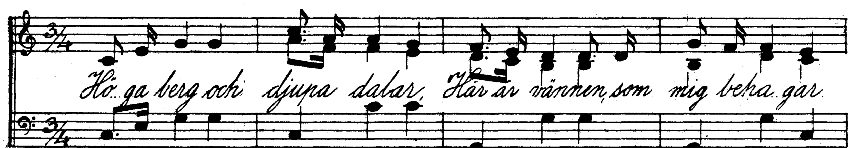
En af de lekande utses till nunna (med slöja) och en annan till riddare. De öfriga, ett udda antal, fatta hvarandras händer och bilda ring (klostermuren). Midt i ringen sitter nunnan; och riddaren, som vill befria henne, går utanför. De udda stroferna sjungas endast af ringen; de jämna endast af riddaren. Omkvädet sjunges af alla. Under omkvädet till fjärde strofen bryter riddaren två stenar (hopstående kamrater) utur ringen, som genast sluter luckan. De utbrutna gå undan, medan femte strofen sjunges. Stroferna fyra och fem upprepas alltjämt, tills ringen är alldeles upplöst. Riddaren rycker slöjan af jungfrun och tager henne i famn. Alla de öfriga sluta stor ring omkring dem. Paret svänger inuti ringen. Slutstrofen sjunges två gånger. Härunder svänger ringen ena gången åt vänster och andra gången åt höger.

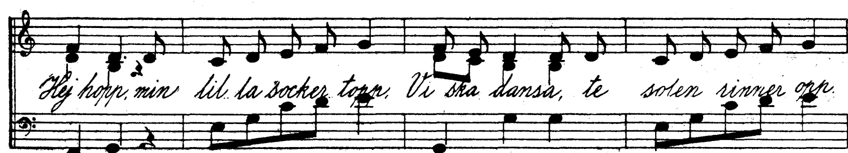

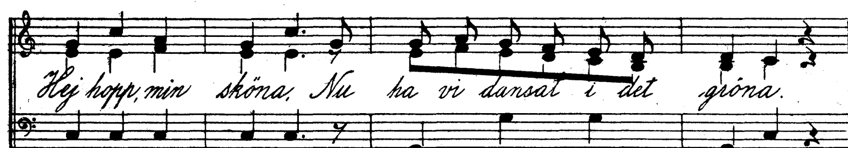
»Jag skall bryta stenar ur.»
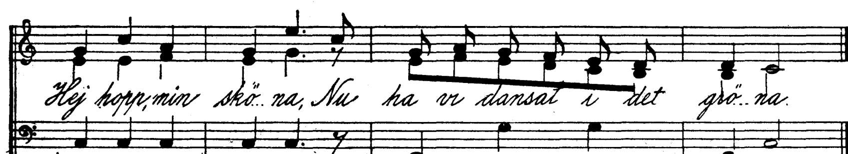

70. Höga berg.

2. Det är skam att stå midt i ringen,
vilja dansa, men få sig ingen.
Hej hopp, min lilla etc.

3. Nu ha vi dansat öfver berg och backar,
slitit upp både skor och klackar.
Hej hopp, min lilla sockertopp!
Nu ha vi dansat, till solen rinner opp
Hej hopp, min sköna!
Nu ha vi dansat i det gröna.

De lekande bilda ring genom att hålla i hvarandras händer. En af deltagarna springer inne i ringen med höger hand i sidan. Vid

orden »Höga berg» sträcka alla upp armarna, och vid »djupa dalar» göra de en djup bugning med armarna fortfarande sträckta. Därefter fatta de hvarandras händer, och ringen rör sig i rask takt åt vänster. Vid orden »Hej hopp, min lilla sockertopp» sker uppbjudning, då alla klappa två gånger i händerna på »Hej hopp», och de tvenne i ringen svänga om med hvarandra till strofens slut.
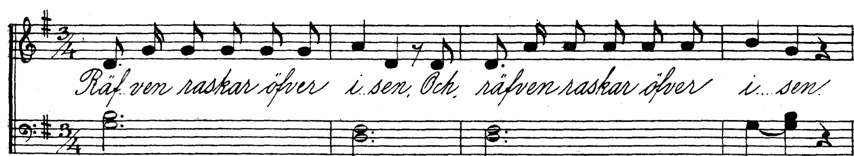
Den uppbjudna stannar inom ringen, och andra strofen sjunges. Före uppbjudningen peka alla finger åt den ensamma.

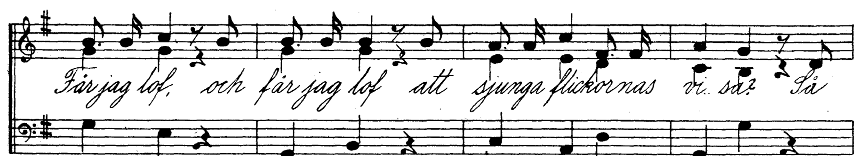
Då i sista strofen orden »slitit ut både skor och klackar» sjungas, sträcka alla deltagarna hastigt fram högra foten på ordet »skor» och vidröra lika hastigt på ordet »klackar» vänstra fotens klack med vänster hand. Ögonblicklig handfattning.

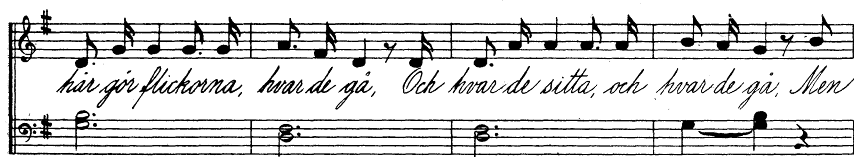
Leken tager sig bäst ut, när den dansas af barn. Använd för vuxna dansas den som enkel ringdans.
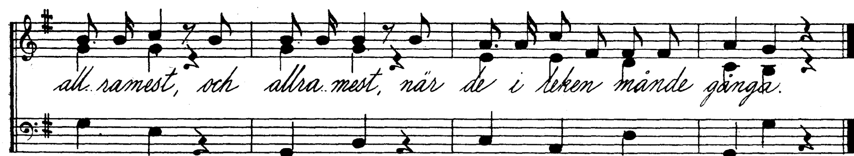

71. Räfven raskar.
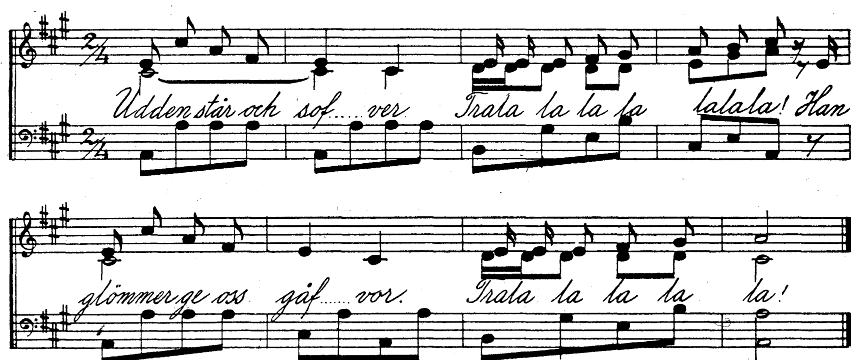

De lekande gå i ring och sjunga: Räfven raskar — — — — — flickornas visa. På ordet »visa» stannar ringen. Medan »Så här gör — — — — — hvar de stå» sjungas, niga (buga etc.) alla på orden »här», »hvar», »hvar», och »hvar». Därefter dansas i ring till strofens slut. I en följande strof sjunges t. ex. gossarnes visa, hvarvid bugas; sedan gubbarnes, hvarvid snusas o. s. v. (Skräddarna — sy, bagarna — rulla bullar, damerna — hålla nätt i kjolen, herrarne — lyfta på hatten etc.).

72. Udden sofver.

2. Udden han är snäller. Tralala etc.
   Han ger oss karameller. Tralala etc.

3. Udden han är finer. Tralala etc.
   Han ger oss apelsiner. Tralala etc.

4. Udden han är kvicker. Tralala etc.
   Han söker snälla flickor. Tralala etc.

De lekande, ett udda antal, uppställa sig parvis i stor ring med ansiktena vända inåt ringen och med ett mellanrum mellan hvarje par. »Udden» står utan maka i kretsen. Medan första strofen sjunges, springer han med galoppsteg under höfterfäst tvärt öfver ringen till motsatta sidan och väljer en maka, hvarpå de båda hand i hand (med händerna i kors samt med hoppsteg) springa tillbaka till den förres plats. Den, som nu blef udda, gör på samma sätt, och leken fortgår, så länge den roar. Nya versar uppfinnas efter behag.

73. Vattna gåsen.

Vattna, vattna gåsen – Räfven är inte hemma.
Vattna, vattna gåsen – Räfven är inte hemma. Han
Vattna, vattna gåsen – Räfven han är hemma. Han

Vattna, vattna gåsen – Räfven är inte hemma.
sitter bakom ladan Och gnager gåse...... vingar.
sitter i sin kula Och slickar sej om munnen.

En af deltagarna föreställer räfven. Han placerar sig bakom ett träd eller i en dörröppning. En annan af de lekande föreställer gåsen och de öfriga hennes ungar. Gåsen ställer sig framför sina ungar, som stå i rad bakom henne, hvar och en läggande händerna på den framför ståendes axlar. Under orden: »Vattna, vattna gåsen! Räfven är inte hemma» (som sjungas två gånger), går gåsen med sina ungar ett hvarf omkring och stannar därpå framför räfvens kula, hvarvid ungarna hastigt ordna sig i rakt led.

Nu uppstår följande samtal. Gåsen: Goddag, Mickel! – Räfven: Tack för det, Slickel! – Gåsen: Är räfven hemma i dag? – Räfven: Nej! – Gåsen: Hvar är han? – Räfven: Han sitter bakom ladan och gnager gåsevingar.

Därpå återtaga gässen sin promenad sjungande: »Vattna, vattna gåsen! Räfven är inte hemma. Han sitter bakom ladan och gnager gåsevingar». Gåsmamman gör nu åter halt framför räfvens bostad, och ett nytt samtal uppstår, hvarvid ungarna ordna sig i rak linje.

Gåsen: Goddag, Mickel! – Räfven: Tack för det, Slickel! – Gåsen: Är räfven hemma i dag? – Räfven: Ja. Hurudant är vädret? –

Gåsen: Solsken och vackert väder. — Räfven: Det är ert väder och inte mitt.

Därpå ånyo kringmarsch under orden: »Vattna, vattna gåsen! Räfven han är hemma. Han sitter i sin kula och slickar sej om munnen».

Sedan följande samtal, hvarvid ungarna ånyo ordna sig på rak linje. Gåsen: Goddag, Mickel! — Räfven: Tack för det, Slickel! — Gåsen: Är räfven hemma i dag? — Räfven: Ja. Hurudant är vädret? — Gåsen: Regn och fult väder. — Räfven: Det är mitt väder och inte ert.

»Det är mitt väder och inte ert.»

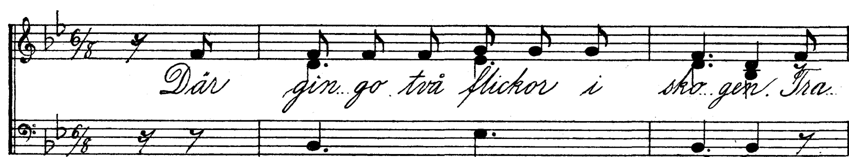
Räfven rusar nu fram och söker taga någon af ungarna, medan gåsen söker med utbredda armar hindra honom. Räfven får ej med våld skjuta undan gåsen utan blott genom snabba vändningar söka komma förbi henne. Vid de krökningar, hvilka uppstå i raden af de lekande, skaffar han sig tillfälle att snappa bort den ena efter den andra, tills han fått dem alla.

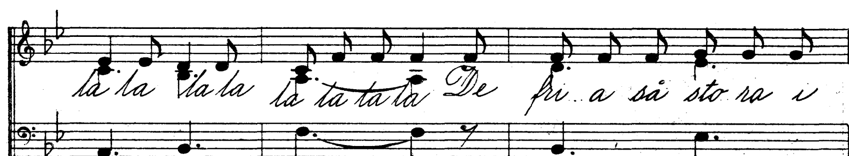
Den, som först tagits, blir nästa gång räf, och den sist tagna blir gås.

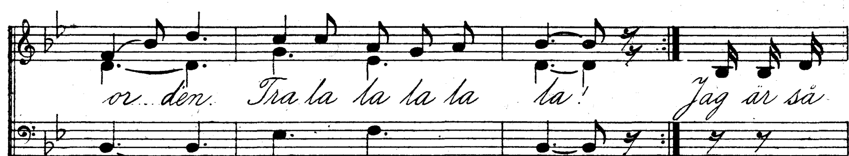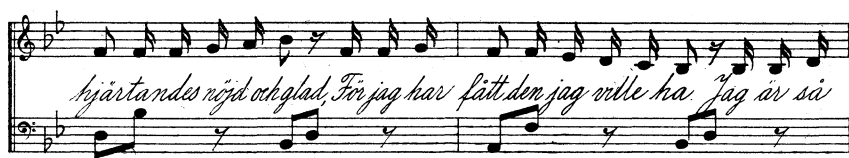

74. Skrytleken.

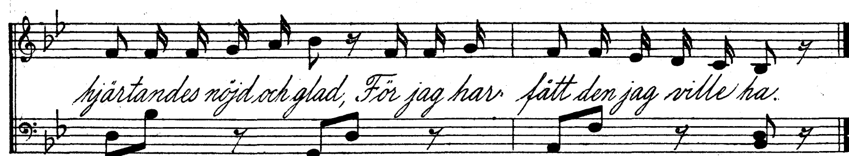
(Där gingo två flickor i skogen.)

2. Jag gifver dej tusen riksdaler. — Tralala etc.
Pytt, du har väl knappast en daler. — Tralala etc.

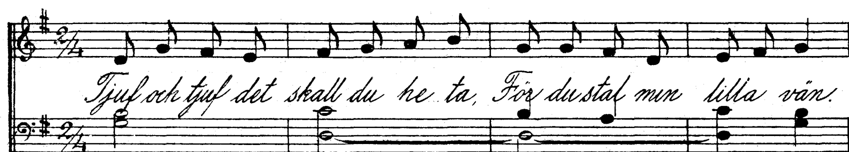
3. Ah, korgen jag dej skänker. — Tralala etc.
En annan jag påtänker. — Tralala etc.

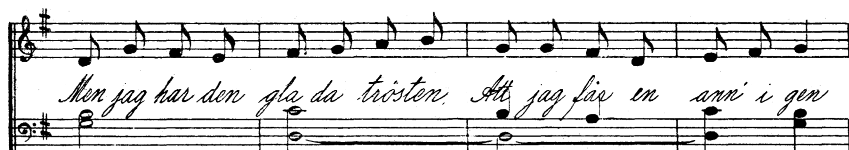
(Slutstrof.) Jag är så hjärtandes nöjd och glad,
för jag har fått den jag ville ha.

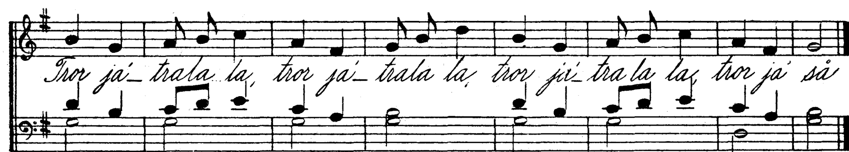
De lekande bilda ring, som går åt vänster. Två af deltagarna, friarna, äro inom ringen med hvar sin näsduk i handen. Under första strofen marschera de hand i hand åt motsatt håll mot ringen. De stanna framför hvar sin kamrat i ringen och lägga näsdukarna på dessas axlar under orden »Jag gifver dej tusen riksdaler», hvilka ord sjungas endast af friarna. Svaret, »Pytt, du har väl knappast en daler,» sjunges endast af dem, som erhöllo näsdukarna. Orden »Ah, korgen jag dej skänker» sjungas endast af friarna. Dessa uppbjuda därvid ett par andra och svänga med dem inom ringen under sista strofen, hvilken sjunges af alla gemensamt (hvilket ock är fallet med refrängen »Tralala» under hela leken). De bägge försmådda blifva friare nästa gång.

75. Tjuf och tjuf.

2. När jag reste till Landskrona,
tappade jag min paraply.
Den hade kostat femton kronor,
och den var alldeles ny. — Tror ja' etc.

3. Hvad skall den i leken göra,
som kan ingen flicka få?
Han kan vara utan flicka,
vara lika glad ändå. — Tror ja' etc.
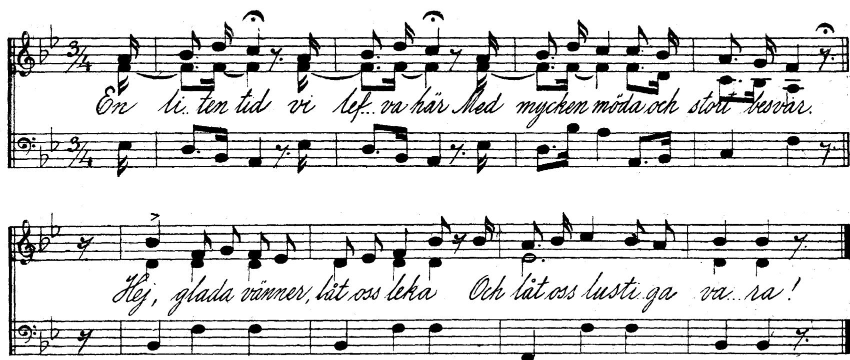
4. Vill ni se, att jag är gifter,
vill ni se, jag har fått man.
Vill ni se, han heter Petter,
vill ni se, att han är grann. — Tror ja' etc.

5. Vill ni se, att jag är gifter,
vill ni se, jag har fått fru.
Vill ni se, hon heter Karin.
Hon är lika god som sju. — Tror ja' etc.

Lekes såsom n:r 72, Udden sofver.

76. Nigarepolskan.
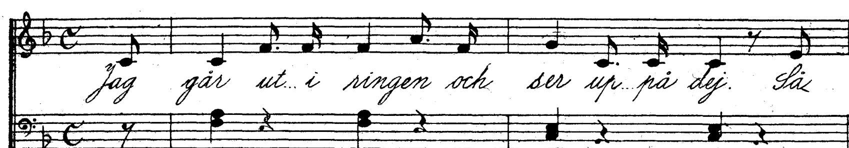

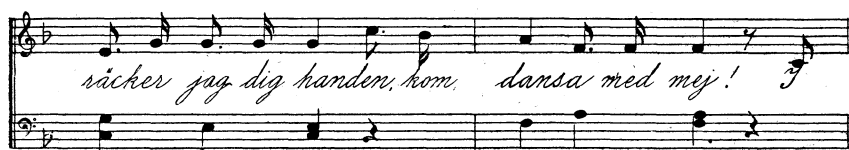
De lekande uppställas på två led midt emot hvarandra på 8 eller 10 stegs afstånd. Under det sången sjunges första gången, springer en af deltagarna, den öfversta i första ledet, under höfterfäst ett hvarf omkring mellan leden. Han stannar vid sångens omtagning framför den nedersta i andra ledet. Här sker uppbjudning, hvarvid bägge figurera med fötterna, börjande med vänster fot. Vid ordet »Hej» vänder den uppbjudande med ett hopp helt vänster om, den uppbjudna lägger sina händer på den förras axlar, och båda springa rundt inom leden till strofens slut. Då strofen åter börjar, stanna de framför den (numera) öfversta i första ledet. Samma figurering som nyss. Vid »Hej» helomvändning af uppbjudarna. Den uppbjudna lägger sina händer på den närmast framför ståendes axlar. Därpå växelvis språngmarsch och uppbjudning af det ständigt längre uppbjudande ledet, tills alla äro med i detta.

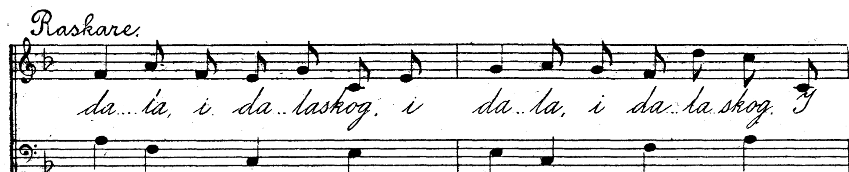
(Musikstrofens bägge halfvor kunna i mån af behof upprepas äfven hvar för sig.)

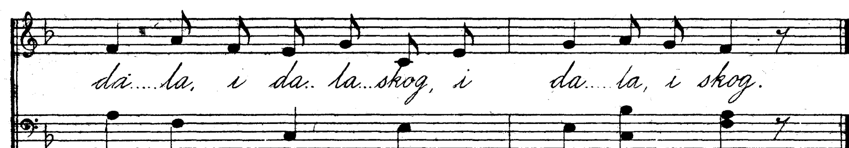

77. I dalaskog.

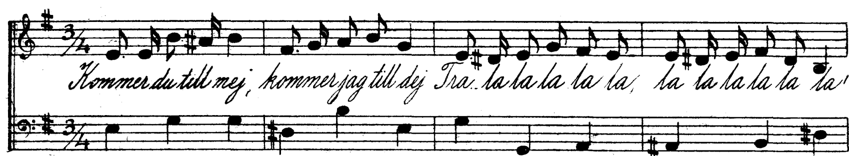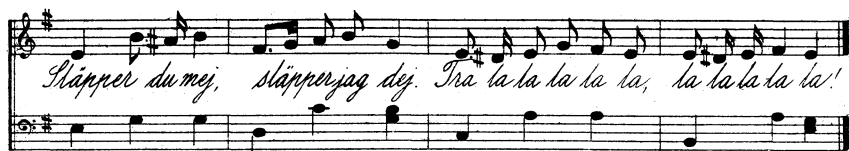

Enkel ringdans. Ringen går åt vänster; en inuti ringen, som bjuder upp. Omsvängning under refrängen.

78. Kommer du te mej?

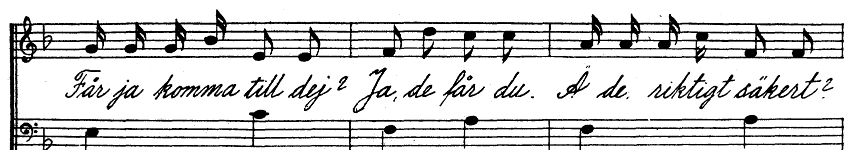
Deltagarna bilda ring, hvilken går åt vänster. Två utses att vara inne i ringen. Under första hälften af strofen dansa dessa med hvarandra arm i arm (vänster i vänster). Då andra hälften af strofen sjunges, släppa de hvarandra och taga hvar sin ur ringen och dansa med på samma sätt, men nu med höger arm till strofens slut. Därefter ställa de sig med i ringen, och de inbjudna dansa första hälften af strofen med hvarandra i vänster arm och därpå med hvar sin ur ringen i höger arm o. s. v. Ringen skall alltjämt vara i rörelse, men gå hvarannan gång (strof) åt vänster och hvarannan åt höger samt starkt markera första stafvelsen i hvarje takt.

Leken fortsättes, tills alla svängt om.

79. Tycker du om mej?

2. Reser vi te prästen? Ja, de gör vi.
Gifter oss förresten? Ja, de gör vi.
Å de riktigt säkert? Ja, de ä de.
Hej, fallerej, fallerallanlej!

3. Ska vi göra gille? Ja, de ska' vi.
Ska de bli te våren? Ja, de ska de.
Å de riktigt säkert? Ja, de ä de.
Hej, fallerej, fallerallanlej!

Lekes på två led. Leden stå vända mot hvarandra på tre stegs afstånd. Under »Hej, fallerej» etc., som sjunges gemensamt, svänges alltid parvis, en ur första och en ur andra ledet i hvarje par.

Under första strofen figureras med fötterna under höfterfäst. Efter pardansen återtages utgångställningen.

Sedan hastigt allmän handfattning, hvarvid ledens ändar slutas till stor ring. Händerna släppas, halft vänster om, hvarje person lägger sina händer på den framför ståendes axlar.
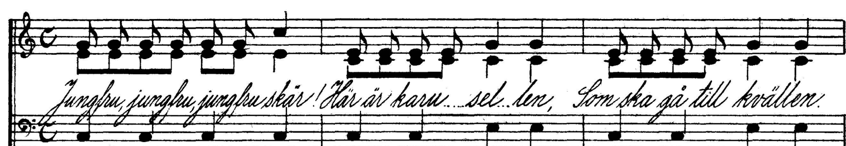
Under andra strofen språngmarsch rundt (detta föreställer resan till prästen). Omedelbart före pardansen vid strofens slut måste ringen hafva nått den ställning, att, vid en hastig lösning, flankställningen genast åter är klar.
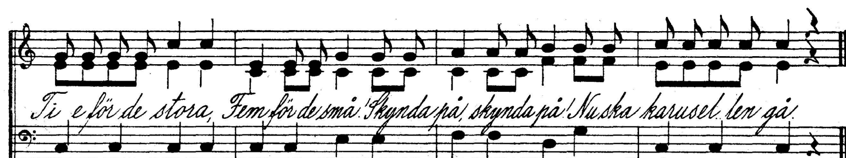
Under tredje strofen bildas ur flankställningen stor ring, som svänger hastigt, till dess att pardansen inträder vid strofens slut.

Lekes snabbt och ledigt. Högst 10 lekande böra deltaga i hvarje led. Ringen hinner då att svänga ett enda hvarf mellan pardansen och flankställningen. Pardansen utgöres blott af en enda sväng.

80. Karusellen.

Karusellen.

De lekande uppställas parvis i ring med ansiktena vända inåt ringen och bilda på så sätt två ringar, den ena inuti i den andra. Deltagarna i den inre ringen hålla hvarandra i händerna, och de i den yttre lägga sina händer på den framför stående kamratens axlar. Medan orden »Jungfru, jungfru — — — — karusellen gå!» sjungas, stå de lekande stilla. Under orden »Ha ha ha — — — — och ja'!» springa ringarna med sidosteg första gången åt vänster och andra gången åt höger.

Vid lekens omtagning byta deltagarna i hvarje par plats med hvarandra, så att den, som stod innerst förra gången, ställer sig ytterst nästa gång.

81. Vakten är lat.

Vak....ten är lat och lig.....ger och sofver,
ligger och sofver, ligger och sofver. Vakten är lat och
lig....ger och sof....ver Hej, hej, hej!

2. Äpplena växa öfver hans hufvud,
öfver hans hufvud, öfver hans hufvud.
Äpplena växa öfver hans hufvud. — Hej, hej, hej!

3. Nu kommer tjufven och snappar ett äpple,
snappar ett äpple, snappar ett äpple.
Nu kommer tjufven och snappar ett äpple. — Hej, hej, hej!

4. Då rusar vakten upp efter tjufven,
upp efter tjufven, upp efter tjufven.
Då rusar vakten upp efter tjufven. — Hej, hej, hej!

5. Tjufven han springer, springer och skriker,
springer och skriker, springer och skriker.
Tjufven han springer, springer och skriker. — Hej, hej, hej!

Deltagarna bilda ring, som går åt vänster. Vakten ligger på marken inom ringen under stroferna 1—3. Tjufven går utanför rin-

gen till början af strof fyra, då han tränger sig in och snappar i luften öfver vaktens hufvud. Han försöker fly ut igen, men hindras af ringen. Vakten rusar upp och förföljer tjufven inom ringen, tills han tagit honom.

Ny »tjuf» och ny »vakt» väljas för nästa gång.

82. Binderibinda.

Bind binderi......binda— Hvem skola vi bin..da?
Lil......la Karin binder sej— Falle..ralla........lej!

2. Lös, löserilösa —
Hvem skola vi lösa?
Lilla Anna löser sej,
så lösa vi — fallerallalej.

3. Sväng, svängerisvänga —
Hvem skola vi svänga?
Hela laget svänger sej,
så svänga vi — fallerallalej.

Alla deltaga i sången. De bägge första stroferna sjungas en gång för hvarje person, som namngifves; sista strofen blott en enda gång af alla gemensamt. Deltagarna bilda ring, som går åt vänster. Under första strofen vänder sig den namngifna utan att släppa kamraternas händer, så att armarna komma i kors. Strofen upprepas, tills alla vändt sig på samma sätt. Under andra strofen vända sig deltagarna en efter annan till sin ursprungliga ställning, allt med åtföljande namngifning. Under sista strofen svänger ringen i hastigare takt.

83. Petter Magnus.

Pet..ter Magnus han har loft oss oss, att han skulle piska opp oss oss.
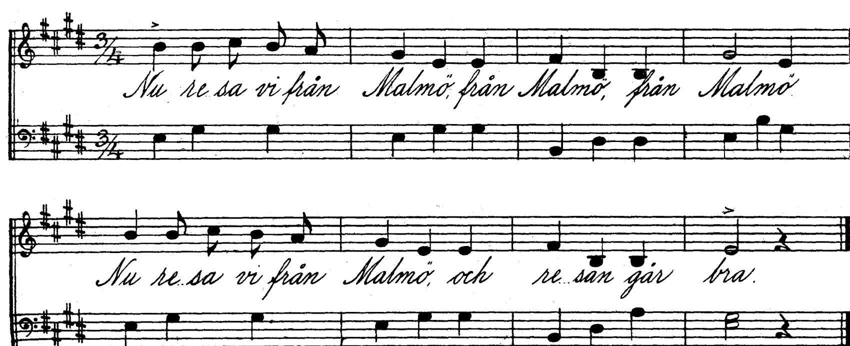
Men han gjordé't inte, för han tordes in...te, Men han gjordé't in..te,

för han tordes in...te, han var rädd att få i.....gen, sa'n!

Uppställning parvis i ring, så att deltagarna i hvarje par stå vända mot hvarandra; de som stå i den yttre ringen, sätta händerna i sidan och de i den inre hålla armarna i kors. Då orden »Petter Magnus — — — — piska opp oss, oss» sjungas, stå de lekande stilla och stampa vid »oss, oss» två gånger i golfvet, först med vänster fot och sedan med höger fot. Då »oss, oss» sjunges andra gången, höter hvar och en mot sin kamrat med högra handens pekfinger två gånger i st. f. stampningen. Vid orden »Men han gjorde't inte — — — — skulle få igen, sa'n» svänga paren om i hastig takt. Vid »igen, sa'n» niga de lekande djupt på »igen» (som sjunges långsamt) samt höja sig upp på »sa'n». Därefter byta paren om kamrater, hvilket sker därigenom, att yttre ringen flyttar sig ett steg åt vänster, hvarpå leken börjar på nytt.

84. Tur och retur.

2. Så resa vi till Stockholm, till Stockholm, till Stockholm.
Så resa vi till Stockholm, och resan går bra.

3. Nu äro vi i Stockholm, i Stockholm, i Stockholm.
Nu äro vi Stockholm, och resan gick bra.

4. Så resa vi från Stockholm, från Stockholm, från Stockholm.
Så resa vi från Stockholm, och resan går bra.

5. Nu resa vi till Malmö, till Malmö, till Malmö.
Så resa vi till Malmö, och resan går bra.

6. Nu äro vi i Malmö, i Malmö, i Malmö.
Nu äro vi Malmö, och resan gick bra.

Deltagarna bilda ring genom att hålla i hvarandras händer; ryggarna inåt ringen.

I denna ställning dansa de lekande omkring åt vänster, medan första strofen sjunges två gånger. Orden »Nu» och »bra» markeras. Andra gången då »bra» sjunges, stannar ringen.

Vid andra strofen brytes ringen, och de lekande bilda ett långt led, men släppa icke hvarandras händer. De bägge öfversta (ett och två) sträcka upp armarna och bilda port. Den sista i ledet springer framom ledets front, genom porten, bakom ledet, dragande alla

de öfriga med sig, hvarvid tvåan gör en vändning helt vänster om, dock utan att släppa ettan. Tvåans vänstra hand, hvari trean håller, blir liggande på tvåans högra axel. Så bildas en ny port af tvåan och trean. Genom denna port springa alla de följande i samma ordning som förut, och trean gör samma vändning och rörelse, som nyss tvåan. På detta sätt fortfares, tills alla deltagarna utfört samma rörelser, hvarpå ringen slutes utan att armställningen ändras.

Den på detta sätt bildade kedjeringen springer sedan några hvarf omkring, under det tredje strofen sjunges två gånger.

Därpå brytes ringen, och kedjan upplöses. Detta senare sker genom motsatta rörelser, d. v. s. den siste kryper nu bakifrån framåt, hvarvid den närmaste kamraten kommer att göra helt höger om och därefter alla de öfriga i tur och ordning till den första. Härvid sjunges fjärde strofen.

Kedjan slutes så igen, och de lekande, som nu stå vända utåt i ringen, göra helt om och dansa omkring, medan femte strofen sjunges två gånger.

Under sjette strofen kedjegång med armkrok och höfterfäst.

Äro de lekande många, böra de fördelas i grupper om tio till tolf.

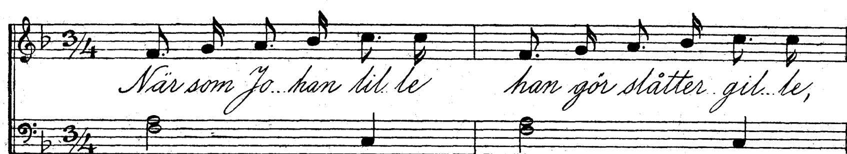
85. Östbo och västbo.

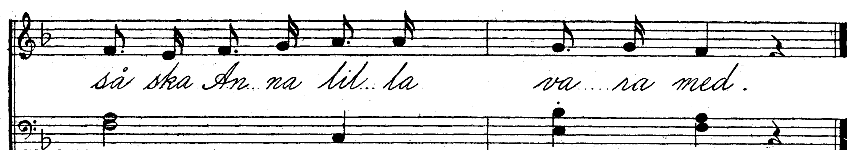
Säj, Li...sa lilla, vill du ha mej? Här ä' vantarna du
gå' mej. Öst...bo är du och väst...bo är ja'. Lärsko har du, och
träsko har ja'. Jän......ka bäst du jänka vill, Mej skall du ha'.

Deltagarna bilda ring och gå åt vänster. En eller flera inuti ringen. Uppbjudning strax; den uppbjudna släpper dock ej ringen förrän vid orden »Östbo är du» etc. Paren fatta då hand korsvis och föra händerna ett par gånger fram och tillbaka. Vid »Jänka» omsvängning till strofens slut.

86. Slåttergille.

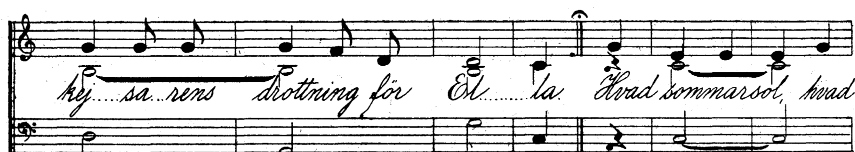

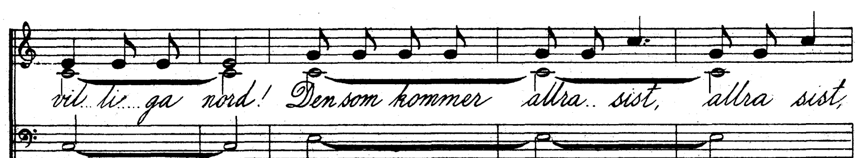
De lekande uppställa sig parvis i ring, gossarne medsols och flickorna motsols, paren hållande hvarandra i inre hand, tre stegs afstånd emellan paren. Under afsjungandet af strofen, svänger hvarje par om med höger armkrok. Gossen och flickan inom samma par nämner härvid gossens och flickans namn. Strofen upprepas under armkrok åt vänster. Härpå sker förflyttning framåt, så att hvar och en får ny kamrat och förenar sitt namn med dennas. Så undan för undan, tills hvar och en återfått sin första kamrat.
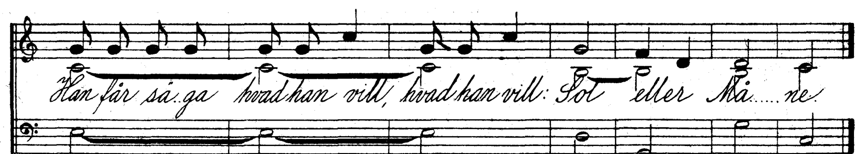

87. Dragkamp.

Två af de lekande utses till anförare. Dessa aftala inbördes, hvem som skall vara »Sol» och hvem som skall vara »Måne». Andra namn kunna äfven väljas och kunna med fördel under lekens lopp ombytas. Anförarna ställa sig på hvar sin sida om ett på marken draget streck och bilda dubbelport med bägge armarna. Genom denna port draga alla de öfriga, som uppställt sig i rad bakom hvarandra, hvar och en läggande händerna på den framför ståendes axlar. Då den siste i raden passerar porten, infångas han af denna genom armarnas sänkning, och tillfrågas, hvem han vill tillhöra. När han gjort sitt val, hvilket sker genom en hviskning, ställer han sig bakom den, hvars namn han nämnt, och fattar honom om lifvet med sina armar. Raden passerar åter porten, den siste infångas och tillfrågas i likhet med den

föregående, hvarefter han ställer sig på endera sidan och fattar närmast framför stående om lifvet. Detta upprepas, tills alla passerat porten och sålunda blifvit fördelade i två grupper. Grupperna dragas nu, till dess endera gruppen i sin helhet kommit öfver strecket.
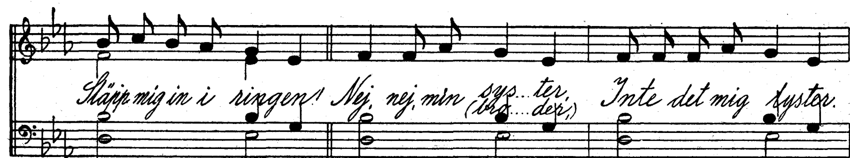

Dragkamp.

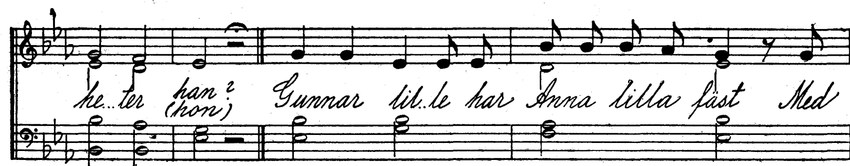

88. Släpp mig in!

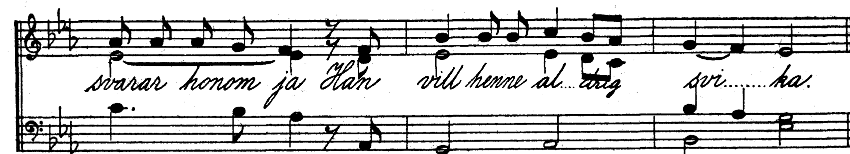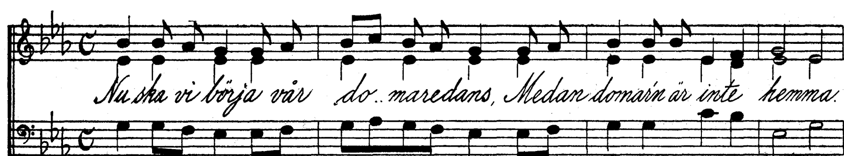

De lekande bilda ring genom att hålla i hvarandras händer och gå åt vänster. En af deltagarna, en flicka, utses till lekledare och går
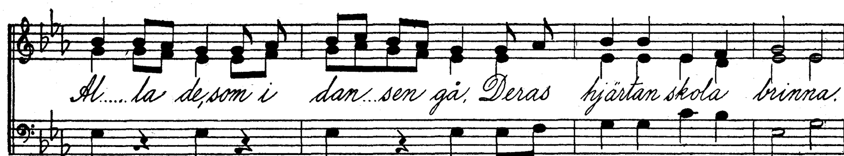
med i ringen. En annan flicka går utanför ringen och sjunger: »Syster, syster ädla, släpp mig in i ringen!» Den förra svarar: »Nej nej, min — — — — — — heter han?» Då namnger den bedjande en gosse i kretsen. Denne går in i ringen. Genom en port, som bildas därigenom, att ledarinnan och den, som går henne närmast till höger, höja sina armar, springer flickan in i ringen och svänger om med gossen under sista strofen, hvarvid dessas namn sjungas.
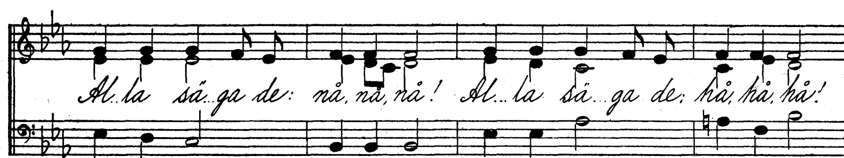
Är det en gosse, som går utanför ringen, måste han i stället för att gå genom den port, som bildades af de höjda armarna, göra ett hopp öfver samma armar, hvilka i stället sänkas mot marken.
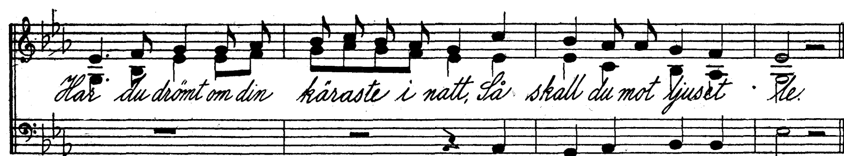

89. Domaredansen.
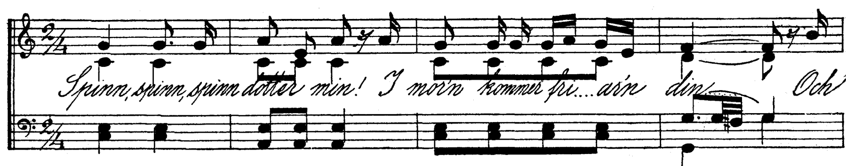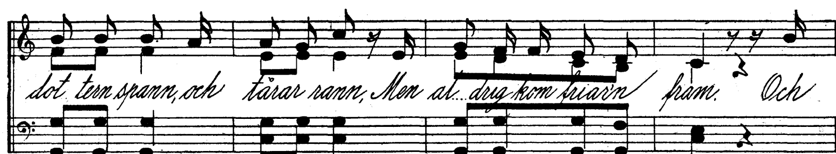

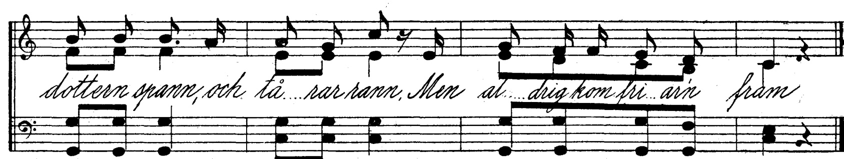
De lekande bilda ring, som går åt vänster. En är domare och står midt i ringen med ett tändt ljus i handen. Vid orden »nå, nå, nå» stannar ringen och står stilla till strofens slut. Domaren går fram och lyser en af kamraterna i ansiktet för att få honom att skratta. Lyckas detta, erlägger den skrattande pant; lyckas domaren ej få kamraten att skratta, erlägger han själf pant. Frestelseförsöket får endast göras helt kort, så att strofen omedelbart kan omtagas för lekens fortsättning.

90. Spinn, spinn!

De lekande bilda ring genom att hålla hvarandra i händerna och gå åt vänster. Två eller flera gå inuti ringen under höfterfäst. Vid orden »friarn din» sker uppbjudning. Den uppbjudna släpper ringen. På orden »Och dottern spann och tårar rann» tager paret två steg åt sidan (åt motsatta håll) först åt höger sedan åt vänster. På orden »men aldrig kom friar'n fram» svänga de om med hvarandra. Figureringen och omsvängningen upprepas. De inbjudna stanna inom ringen, och leken fortsättes.

91. Bandleken.

Här dansar jag med lilla vännen min, Som jag har i mina tankar.
Roligt ha vi haft och ro ligt ska vi ha. Och roligt ha vi haft och
roligt ska vi ha. Så länge detta nöjet van...kar.

De lekande uppställas par efter par i marschställning. Två stegs afstånd mellan deltagarna i hvarje par. Paren fatta med inre händerna ett band. Dessa kunna vara hvartannat gult och hvartannat blått. Hvartannat par gör helt om. De öfriga paren sträcka upp inre arm, så att banden bilda hvalf (gång). Ledig hand i sidan. Alla paren springa med s. k. sexsteg (steg med fotombyte passa äfven) rakt fram; de, som hafva gjort helt om, springa inunder de upplyftade banden med rak och värdig hållning, och de andra springa fram mot lekledaren *). Så snart ett par hunnit främst, gör det helt om och fortsätter ned under banden. När ett par hunnit ned inunder banden, gör det helomvändning (utåt), flyttar bandet till inre händerna och bildar hvalf samt intager nedersta platsen, hvarifrån det deltager i parens gradvisa rörelse uppåt. Så fortsättes så länge det roar eller, ifall deltagarna äro många, till första paret kommit till sin utgångsplats.

---

*) Sexsteg: Hvarje gång vänster fot sättes i golfvet göres fotombyte, sedan tages ett steg framåt med höger fot, och vänster fot föres med en lätt strykning mot golfvet förbi högra foten. Därpå återigen fotombyte etc.

Såsom slut bildas stor ring. Banden knytas om vänster arm på hvarannan deltagare. Fattning: hvar och en böjer sin krökta högra arm något framåt, för vänstra handen under vänstra kamratens krökta
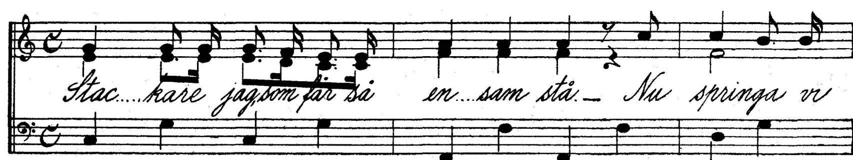

arm och fattar där hans hand; vrider sig något utåt, så att han ser kamraten i nacken. Ringen rör sig medsols.

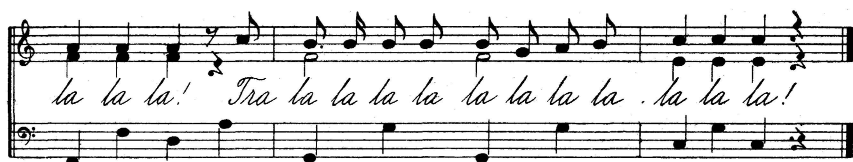
— Leken kan äfven utföras enligt vidstående fotografi, då blott ett par i sänder springer genom hvalfvet. —

92. Änkeleken.
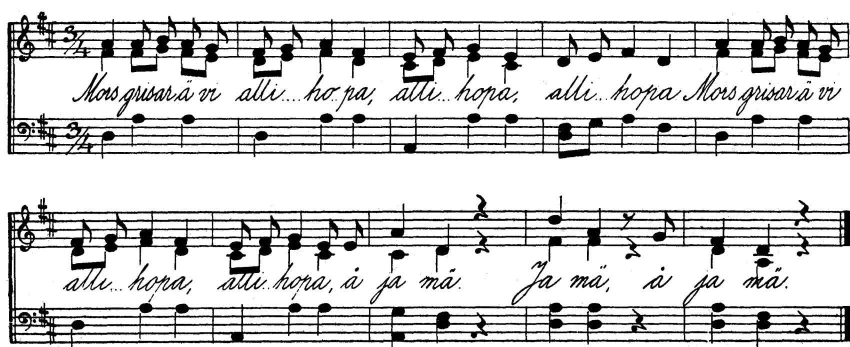

»Nu springa vi fram!»

De lekande, ett udda antal, uppställas parvis hand i hand bakom hvarandra. Den udda ställer sig främst och sjunger: »Stackare jag — — — — — ensam stå.» Det nedersta paret sjunger svaret, hvarvid de släppa hvarandras händer och springa fram med sidosteg under höfterfäst, en vid hvardera sidan om leden. Den udda fångar en af dem och springer jämte denna hand i hand med sidosteg rundt omkring leden, hvarpå de ställa sig såsom främsta par. Härunder sjunga alla refrängen »Tralala» etc. Den, som nu blifvit udda, ställer sig framför de öfriga, och leken upprepas, hvarvid det par springer fram, som nu står sist. På detta sätt fortsättes så länge som helst.

93. Mors grisar.

Uppställning i ring, handfattning, händerna höjas till portar. Indelning till 4. Alla fyrorna släppa samtidigt taget (hvarvid de öfriga sluta händerna och jämka på sig så att alla afstånden blifva lika stora) och springa i sicksack (börjande inåt) åt vänster kring deltagarna i ringen, tills de åter komma till sina platser. Samma strof sjunges hela tiden under springandet samt därpå ännu en gång under allmän ringdans.

Vid upprepning af leken behöfves ingen ny indelning utan de, som stodo närmast till höger om dem, som sprungo förra gången, springa nu ut. Allmän ringdans afslutar hvarje omgång.

94. Nippertippa.
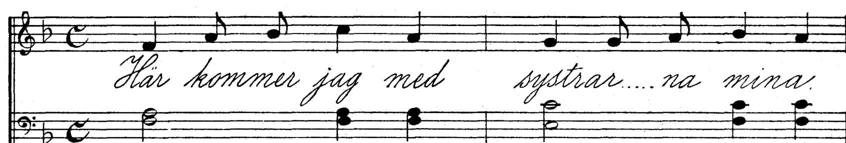
Bu..ga..de gjorde Nippertippa, bu..gade gjorde ja',
Bu..ga..de gjorde al..la, som i rin..gen va'.

2. Hoppade gjorde Nippertippa, hoppade gjorde ja',
   Hoppade gjorde alla, som i ringen va'.
3. Stampade.
4. Klappade.
5. Spelade.
6. Dansade.
7. Nigade etc.
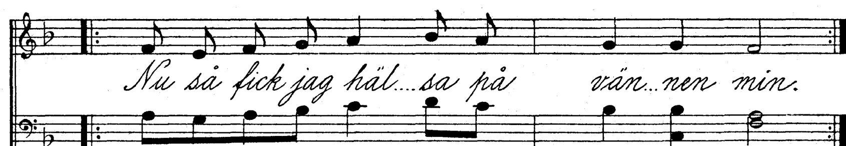
De lekande hålla hvarandra i händerna och bilda ring. En utses till lekledare. Denne går inne i ringen och anför leken. Hvarje strof sjunges två gånger. Under det den sjunges första gången, utför ledaren någon rörelse, som de öfriga, då strofen sjunges andra gången, skola återgifva. Så ofta en strof sjunges första gången, är ringen i rörelse, men vid omsjungningen står den stilla.

95. Systrar och bröder.

Typ. för första dubbelstrofen.

Systrarna:

Här kommer jag med systrarna mina.
Sen kommer du med bröderna dina.

Alla:

Nu så fick jag hälsa på vännen min.

Bröderna:

Här kommer jag med bröderna mina.
Sen kommer du med systrarna dina.

Alla:

Nu så fick jag hälsa på vännen min.

Denna dubbelstrof användes under första turen. Efter samma modell bildas dubbelstrofen för de följande turerna, en för hvarje tur; orden ändras endast i refrängen, som i första turen låter så här:

Nu så fick jag hälsa på vännen min —

i andra turen:

Nu så fick jag klappa om vännen min —

i tredje turen:

Nu så tog jag örat på vännen min —

i fjärde turen:

Nu så fick jag byta med vännen min —

i femte turen:

Nu så tog jag afsked af vännen min.

Systrarna stå på ett led; bröderna, lika många som systrarna, på ett annat led, vända mot dessa. Några stegs afstånd mellan leden.

Första turen. — Under första halfstrofen göra systrarna vänster om, göra en sväng samt passera tätt förbi brödernas led. Just när de hunnit rakt midt framför dem, hvilket måste vara klart vid ordet »dina,» göra de halt och niga för dem på ordet »hälsa,» hvarvid bröderna endast nicka. Systrarnas led fortsätter därefter, under upprepande af refrängen ett par gånger, sin promenad med en sväng, så att de återkomma till sin förra plats på några stegs afstånd från motsatta ledet, hvarefter de bilda frontställning genom att göra höger om halt.

Under andra halfstrofen göra bröderna vänster om och företaga samma promenad och rörelser som nyss systrarna.

Andra turen. — Systrarna företaga samma promenad som i första turen, men utbyta hälsningen med klappning på kinden. Bröderna i sin ordning upprepa dessa rörelser.

Tredje turen. — Promenad såsom förut. I stället för klappningen kniper man sin motpart i örat.
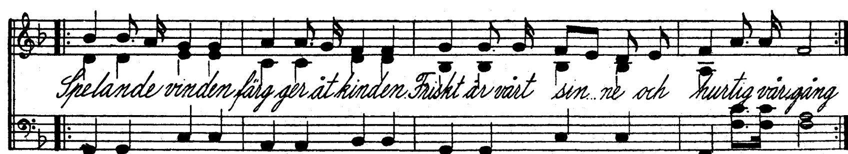
Fjärde turen. — Före turens början påtaga alla hastigt sina respektive hufvudbonader, som måste ligga till hands (lekes leken utomhus, förutsättes att man redan har dem på sig). Systrararna företaga sin promenad, och när de stannat midt framför bröderna, byta de hufvudbonader med dessa. Vid brödernas promenad går bytet tillbaka.

Femte turen. — Systrarna tåga fram och niga djupt för bröderna, som buga artigt. Bröderna tåga därefter fram och återgälda hälsningen, hvarvid flickorna niga.

96. Ut i det fria.

2. Lekarna lifva, rikligt de gifva
oss både nöje och nytta god:
hälsa i barmen, styrka i armen,
stål uti sinnet, i senor och blod.

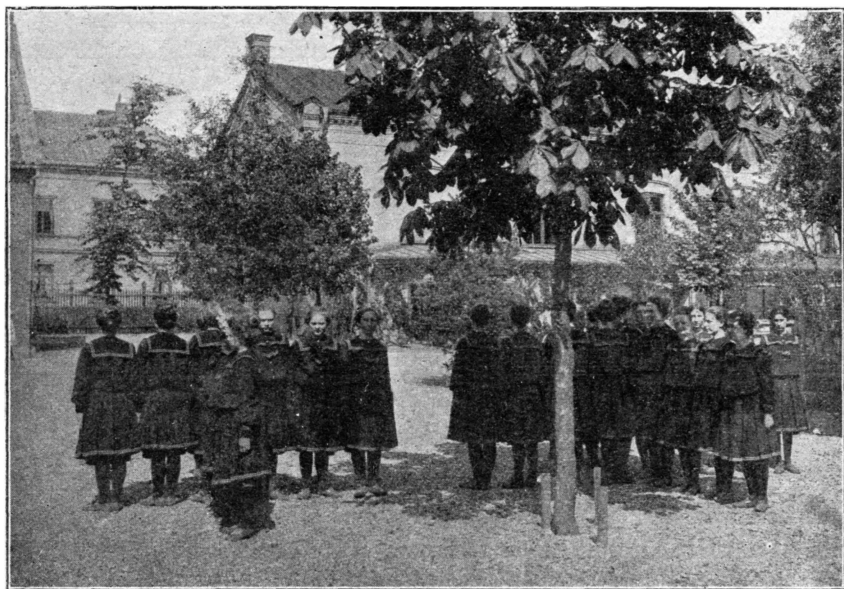
Första turen. — Marsch parvis i ring. Första strofen sjunges.

Andra turen. — Andra strofen sjunges. Uppställning på två led i marschordning med rikligt afstånd mellan alla deltagarna. De bägge öfversta i hvarje led bilda par och springa in mellan andra paret, ut ikring tredje paret, in mellan fjärde paret, ut ikring femte o. s. v. Det korta ögonblick, de träffas mellan leden, fatta de inre hand. Efter en stund kan det numera öfversta paret springa ut (ifall deltagarna äro många och icke fördelade i grupper) utan att afvakta det ögonblick, då första paret stannar nederst. Det par, som hunnit nederst, stannar där, ett tredje par springer ut o. s. v., tills alla sprungit, hvarpå alla marschera upp i utgångsställningen.

Tredje turen. — Flankmarsch med varierande rörelser efter lekledarens kommando. Första strofen sjunges.

Fjärde turen. — Andra strofen sjunges. Grupper med 12 eller 16 i hvarje grupp. Gruppen formas såsom en kvarnvinge. De minsta innerst. Handfattning. Alla gå rundt åt samma håll. Vingarna hållas så raka som möjligt.

Då strofen sjungits en gång igenom, bildas ring af alla utom de fyra innersta, som fortfarande bilda kors och röra sig sakta. Ringen rör sig raskare utikring korset, medan strofen upprepas.

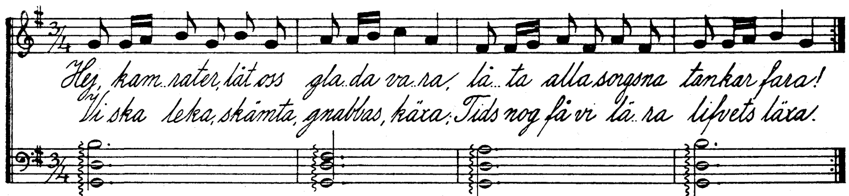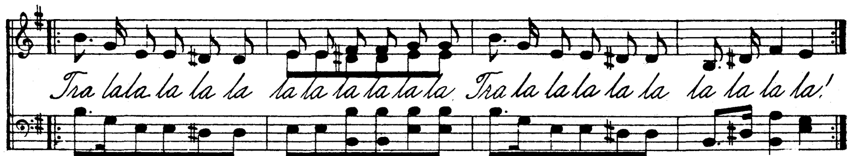

Fjärde turen.

Femte turen. — Första strofen sjunges. Marsch parvis i stor ring ett hvarf. Inre ringen helt om, ringarna gå åt motsatt håll ett hvarf. Plötslig armkrok och vändning samt ytterligare marsch ett hvarf. Ringen öppnar sig och marscherar ut i rak linje. Flankställning. Skyldring. Upplösning.

97. Hej, kamrater!

Första turen.

Uppställning parvis i marschordning. Deltagarna i hvarje par fatta hand korsvis. Under första versraden förflytta sig alla udda par med fem korta sidosteg åt vänster samt alla jämna par åt höger. Under andra versraden återflytta sig alla till utgångsställningen. Under de bägge följande versraderna flytta sig de udda paren åt höger och de jämna åt vänster samt alla tillbaka till sin plats.

Leden vända sig nu hastigt mot hvarandra (så att hvarje etta står midt emot sin tvåa). Medan trallen sjunges (två gånger), fattar hvarje deltagare med höger hand om motstående kamrats nacke. Ettan och tvåan tvinga hvarandra växelvis att nicka.

Andra turen.

Uppställning i två led vända mot hvarandra med 8 stegs afstånd. Deltagarna i hvarje led ordna sig parvis med så långt afstånd mellan hvarje par, att ett par kan gå emellan. Deltagarna i hvarje par fatta hand korsvis. Första steget markeras. Leden marschera emot och genom hvarandra. På ordet »fara» göra de helomvändning (parvis) och marschera genom hvarandra tillbaka till utgångsställningen.

Deltagarna i hvarje par vända sig nu mot hvarandra. Medan trallen sjunges första gången, låtsa de lekande gifva hvarandra örfilar: ettorna slå händerna hårdt tillsamman, medan tvåorna måtta ett slag

mot ettornas öra. Vid trallens omtagning måtta ettorna, medan tvåorna slå händerna tillsamman.

Tredje turen.

Uppställning i tvenne ringar, den ena inuti den andra, med lika många i hvarje ring. Par bildas därigenom, att deltagarna i inre ringen göra höfterfäst, och deltagarna i yttre ringen lägga sina händer utanpå den strax innanför ståendes händer. Den i hvarje par, som tillhör inre ringen kallas etta, den i yttre ringen tvåa. Paren böra ej

»Tra la la la la la» (Första turen).

stå för tätt. Under första versraden förflytta sig alla paren med några sidosteg åt höger. På sista ordet gör hvarje deltagare hastigt helt om, tvåorna (yttre ringen) göra höfterfäst, och ettorna (inre ringen) omsluta tvåornas händer. Paren förflytta sig med sidosteg åt höger, hvarvid ringen sålunda kommer att gå åt motsatt håll mot nyss. Under de följande bägge versraderna göras samma rörelser åt vänster med helomvändning och ändring af ringens riktning.

Under trallen figurera deltagarna inom hvarje par mot hvarandra med fötterna och under höfterfäst. Under trallens omtagning omsvängning parvis.

98. Tomtar och älfvor.

Polska

Goder afton, goder afton, alla tomtar små! Vi ha kommit för att fråga! Om med Er vi dansa få! Hvar sin liten tomtesäll Vi bjuda få i kväll.

2. *Tomtarna:*
Tusen tack, små vackra älfvor, om vi våga blott?
Ty alls inga granna kläder ha till fest vi tomtar fått.
Vi ha bara blusar grå och röda mössor små.

3. *Älfvorna:*
Hvad gör det? Ack, så välkomna ä' Ni på vår bal.
Månen lofvat vackert lysa öfver skogens höga sal.
Och musik från björk och al ge trast och näktergal.

4. *Ä.:* Lilla tomte, vill du dansa med mig nu, så kom!
T.: Ja, jag tackar, vackra älfva, låt oss muntert svänga om!
Alla: Tralalala — nätt på tå skall älfvedansen gå.

5. Öfver skog och dal och ängar dansar lätt vår ring
uti månens granna skimmer. Hej, hvad det går lustigt kring!
Tralalala! Ja, just så skall älfvedansen gå.

Första turen. — Deltagarna uppställas på tvenne led, vända mot hvarandra, och med åtta stegs afstånd mellan leden. Första ledet föreställer tomtar (med röda mössor), andra ledet älfvor. Helt afstånd mellan deltagarna i hvarje led. Under första strofraden gå älfvorna fram mot tomtarna och buga. Under andra strofraden stå de stilla, samt räcka under sista raden hand åt tomtarna.

Andra turen. — Under första strofraden gå alla tillbaka parvis till älfvornas utgångsställning. Tomtarna stanna hvar och en framför sin älfva, medan de sjunga andra strofraden. Under tredje strofraden gå de två steg baklänges (ungefär till de ursprungliga ledens midtellinje), hvarvid de rycka i sina blusar och peka på sina mössor.

Tredje turen. — Älfvorna gå tätt fram till tomtarna under första strofraden. Under andra strofraden promenera alla parvis upp mot lekledaren, samt under tredje strofraden ned igen.
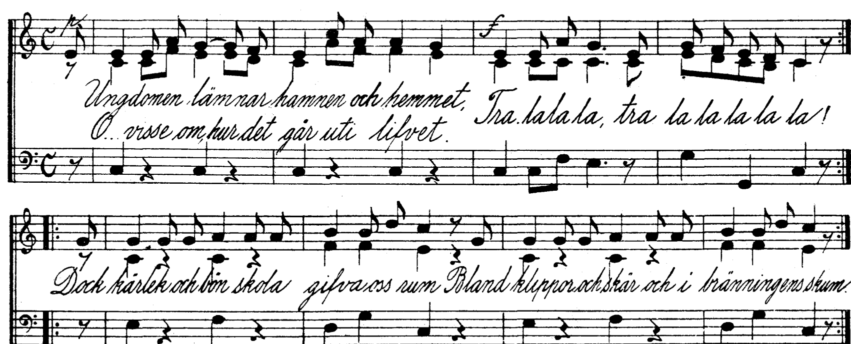

Fjärde turen.

Fjärde turen. — Första strofraden: paren släppa hvarandra, älfvorna bjuda upp, tomtarna falla på knä. Andra strofraden: hvarje älfva går rundt kring sin tomte, hållande i hans hand öfver hans hufvud. Tredje strofraden: parvis omsvängning.

Femte turen. — Alla paren bilda stor ring, som svänger först åt vänster, sedan åt höger vändning på »Tralalala!» — Turen kan upprepas.

99. Sjöresan.

2. Stöter vår farkost på skär eller bankar — Tralala etc.
En pröfning det är, ej modet vi fälla — Tralala etc.
Må båten, fast bräcklig, på lefnadens haf
Ej villas af dimmor, ej segla i kvaf.

3. Om fyrtornets topp i fjärran vi skymta — Tralala etc.
Vi klappa i händren, och modet vi hämta — Tralala etc.
Ty seglaren känner i hjärtat ett hopp,
När fjärran han varsnar ett fyrtorns topp.

4. Svenskar vi äro, och det är vår stolthet — Tralala etc.
Blått och gult, det är våra färger — Tralala etc.
I lek och i allvar räck mig din hand!
Vi glädjas för konung och fädernesland.

Första turen.

De lekande bilda ringar med åtta i hvarje ring. Under de bägge första versraderna marscheras rundt i vanlig gåsmarsch. Första steget markeras vid reprisens början. Under de följande bägge versraderna kedjegång. Då ordet »skum» sjunges första gången, går man rundt om den kamrat man möter, och kommer sålunda att gå åt motsatt håll, under det strofen sjunges till slut; hvarvid hvar och en jämkar sig till den plats, som intogs vid lekens början.

Andra turen.

Uppställning parvis i ring med fyra par i hvarje ring. Ettan och tvåan i hvarje par stå vända mot hvarandra och hålla hvarandra i höger hand samt sätta ledig hand i sidan. På orden »Stöter vår farkost — — — — — bankar» hoppar hvarje par med två sidosteg utåt. Under trallen lyfta paren armarna något upp öfver hjässans höjd, och ettan svänger sig ett hvarf under armarna. Under orden »En pröfning — — — — — fälla» hoppa paren med två sidosteg tillbaka till sin plats i ringen. Under trallen höjas armarna, och tvåan svänger ett hvarf därunder.

Under senare strofhalfvan bilda deltagarna i hvarje par armkrok inbördes och gå rundt. Vändning på ordet »kvaf.»

»Om fyrtornets topp i fjärran vi skymta» (Tredje turen).

Tredje turen.

Uppställning parvis i ring som i andra turen. Paren göra vänster om. Högrorna (som gå innerst) fatta med höger hand motsatta högrornas högra hand, sträcka armarna högt upp och sätta ledig hand i sidan. Detta föreställer fyrtornet. Under första strofhalfvan (med

trallen) springa alla med hoppsteg rundt om. Vänstrorna (yttre ringen) klappa i händerna i sångens takt.

Yttre ringen gör handfattning, fyrtornet upplöses, och de, som bildat detsamma, böja sig och gå ut om ringen under dess armar. Ringen går först åt vänster, och de utom ringen varande deltagarna springa med hoppsteg i ring efter hvarandra och klappa i händerna i sångens takt. Hastigt vända sedan alla deltagarna på ordet »topp» åt motsatt håll och utföra samma rörelser under sista halfstrofens omtagning.

Fjärde turen.

Samma uppställning. Högrorna i hvarje par fatta motsatta parets högra i höger hand, höja upp armarna som i föregående tur, då fyrtornet bildades, och stå stilla. Vänstrorna ställa sig utanför i ring (utan handfattning).
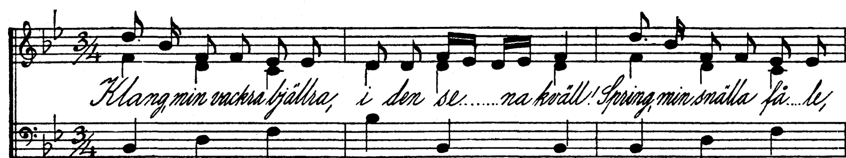
Under första strofhalfvan (med trallen) gå alla fyra vänstrorna in mellan de fyra, som bildat tornet, gå under dessas armar till höger, därpå med ett steg baklänges utom tornets område, sedan omedelbart in igen och under närmaste kamrats arm till höger, vidare baklänges ut mellan honom och den följande, sedan in igen mot höger o. s. v. Vänstrorna böra vara samtidigt inom och samtidigt utom tornets område.

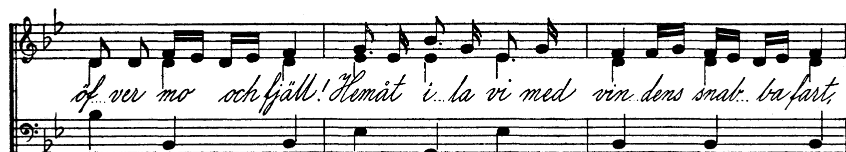
Makarna i hvarje par vända sig emot hvarandra, och paren stå i ring.

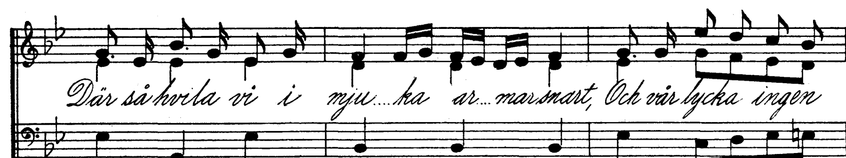
Under senare strofhalfvan skaka paren höger hand, hvarefter de fatta inre händerna och marschera åt vänster under orden »Vi glädjas för konung och fädernesland.» Vid halfstrofens upprepning samma handskakning, medan ringen står stilla, och därpå inre handfattning samt kringmarsch åt höger.
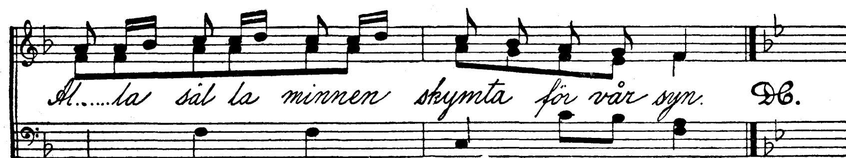

100. Klang, min vackra bjällra!

2. Hej, galopp! Det går på insjöns silfvertak.
Hejda loppet ej för hvarje liten vak!
Långa, djupa fjärdar brusa under oss,
många ljufva världars ljus i stjärnors bloss
vackra glimma uti isens strimma.
Höjden är så klar, och klart är djupet ock.
Dö det är visst godt, men bättre lefva dock.
Hej, galopp — — — — — — — — isens strimma.

3. Klang, min vackra bjällra, i den sena kväll!
Spring, min raska fåle, öfver mo och fjäll!
Första morgonstrålen randas i vårt hem,
alla skogar småle, och vi le mot dem.
Om vi stjälpa, det kan ingen hjälpa.
Syns ett ljus ej glimma i den mörka däld?
Är det hemmets skimmer eller stjärnans eld?
Klang, min vackra — — — — — — — ingen hjälpa.

Första turen.

Uppställning parvis i marschordning. Första ledet viker af åt vänster, andra åt höger och fortsätter nedåt, tills de mötas, hvarvid de vika inåt och marschera upp i utgångsställningen. Härifrån marschera hvartannat par åt höger och hvartannat åt vänster, tills paren ånyo mötas, hvarefter de, fyra man i bredd, marschera upp mot lekledaren.

Andra turen.

Uppställning i rutor med fyra par i hvarje ruta. Under orden »Hej — — — — — silfvertak» marschera tvenna motstående par i hvarje ruta förbi hvarandra, det ena paret inuti det andra. Helomvändning på sista ordet. Under orden »Hejda — — — — — — vak» samma rörelser af samma par, dock att det par, som nyss gick under det andras armar, nu bildar port. Under orden »Långa — — — — oss» bilda alla högrorna kors med höger arm och springa med hoppsteg rundt, tills de hinna motsatta parets vänstra och svänga ett hvarf med denna under orden »Många — — — — — bloss.» Under »vackra — — — — — strimma» omsvängning med egen maka. Under de bägge följande versraderna ringdans af hvarje ruta med hoppsteg. Under upprepningen af strofens början korsbildning af vänstrorna med omsvängning först med motstående högror och sedan med egna makar.

Tredje turen.

Uppställning i två ringar, den ena inuti den andra, med ansiktena mot hvarandra. Första steget markeras, och ringarna marschera medsols i vanlig marsch under orden »Klang — — — — fjäll». Under orden »Första morgonstrålen — — — — — ingen hjälpa» marsche-

ras med hoppsteg. Därefter kedjegång under orden »Syns ett ljus — — — — stjärnans eld», som fortsättes under upprepningen af strofens början till och med orden »le åt dem.» Hvart tredje steg markeras. Till sist omsvängning parvis under orden »Om vi stjälpa — — — — hjälpa.

»Klang min vackra bjällra» (Tredje turen).

Lekarnas förekomst

(så vidt den hittills är känd för utg.)

Använda förkortningar.

Åhlstr. Trad. = Traditioner af Swenska Folk-Dansar [Af Olof Åhlström]. Stockholm I—II 1814, III—IV 1815.

Violen = Violen, en samling jullekar, barnsånger och sagor, utgifven af N. Lilja. I (enda). Lund 1841.

Arw = Tredje delen af Svenska Fornsånger, utgifne af A. I. Arwidsson. Stockholm 1842. (De arabiska siffrorna angifva sidan).

Runa = Runa. En Skrift för Fädernesländets Fornvänner af Richard Dybeck. Stockholm I—II 1842, III—IV 1843. Årgångar 1844, 1845, 1847, 1848, 1849, 1850. Andra serien I 1865, II 1874.

Julbocken = Jul-Bocken. Handbok för trefnad och nöje under julen af Carl Johan Ståhl. Stockholm 1854 (med en god inledning, eljest mest aftryck efter Arwidsson).

Djurklou = Ur Nerikes Folkspråk och Folklif. Af G. Djurklou. Örebro 1860.

Julboken = Julboken, innehållande en samling ringdanser, pantlekar m. m. Upptecknad i Skåne af N. Lilja. Stockholm 1865. (Andra upplagan 1876, oförändrad, dock med något tätare tryck. Citerad här efter andra upplagan).

Eggeling = Nu är det jul igen! 80 Svenska Ringdansar m. m. Utgifna af F. Eggeling. 3:dje tillökta upplagan. Lund, Eggelings Musikhandel (Första upplagan 1866).

Nicolovius = Folklifvet i Skytts Härad i Skåne. Af Nicolovius. Andra uppl. Lund 1868.

Från Berg och Dal = Från Berg och Dal, samling af Svenska Folkvisor och Folklekar. Utgifven af A. E. Stockholm 1878. P. A. Nordstedt & Söner.

Flickornas Lekar = Ungdomens bok, 2:dra delen. Stockholm 1879.

Wigstr I = Folkdiktning. Upptecknad i Skåne af Eva Wigström. Kbhn 1880.

Josephson = Svenska Folkvisor arrangerade för piano af J. A. Josephson. Tre häften. Stockholm. Hirsch.

Sv. L. = Svenska Lekar I. Norrköping 1883.

Julgille = Från Julgille och Lekstuga af August Bondeson. Två häften. Stockholm 1884. Elkan & Schildknecht.

Barnvisor = Svenska Barnvisor ock Barnrim af Johan Nordlander. Sthlm 1886 (Svenska Landsmålen V. 5).

Gisslow = Inne och Ute. Samling af Svenska Folkmelodier och Sånglekar af G. Gisslow. Stockholm, Gehrman & C:o 1891.

Tellander = Allmogelif i Vestergötland. Af K. O. Tellander. Stockholm 1891.

CG = Visor ock Melodier, samlade af V. Carlheim-Gyllenskiöld. Stockholm 1892. (Svenska Landsmålen VII. 7).

Hammarlund = Sångbok för skola och hem utgifven af Jul. Hammarlund. Malmö 1897.

Sefve = Hvad ska' vi leka? Samling af sång och ringdansar I—II. Stockholm. Abr. Lundquist.

A T = Sjung med oss, Mamma! Af A[lice] T[egnér]. Flera häften. Stockholm, Skoglund.

Ringlekar = Ringlekar på Skansen, utgifna af Nordiska Museet. Andra upplagan. Stockholm 1901.

Lekserie = Stockholms folkskolors lekserie III. Stockholm 1902.

D och R = Gamla Svenska Dans- och Ringlekar. Stockholm Carl Johnn's Musikhandel.

Lekstugan = Lekstugan, Gamla svenska folkdansar för Piano. Stockholm, Abr. Hirschs Förlag.

Bondeson = August Bondeson, Visbok. I—II, Stockholm 1903.

Wibergh = Svenska Folklekar och Folkdanser, arrangerade för fyrstämmig manskör af Julius Wibergh. Stockholm, Abr. Lundquist.

von Post = Visor och Danslekar. Illustrerade af V. von Post. Göteborg 1902 (Lemoine & Malmeström, Konstförlag).

Johnsson = Kulturbilder från Östra Göinge. Af Pehr Johnsson. Hessleholm 1904.

Lagus = Nyländska Folkvisor. Utgifna af Ernst Lagus. Helsingfors I 1887, II 1900. (Lekarnas numrering är fortlöpande i bägge banden).

Lithenius = Sånger och Lekar för Folkskolor och Barnträdgårdar, af Sofie Lithenius. Helsingfors I 1892, II 1897.

Rörelselekar = 40 Rörelse-Lekar af Theodor Sederholm. Helsingfors 1897.

Thiele = Danske Folkesagn III (Upplaga från 1820-talet, citerad hos Arwidsson).

G M = Gamle danske Minder i Folkemunde af Svend Grundtvig. Köbenhavn I 1854, II 1857, III 1861.

Bgr = I. Danske Folke-Sange og Melodier af A. P. Berggren. Tredje upplagan. Köbenhavn 1869. II. Norske Folke-Sange og Melodier af A. P. Berggren. Andra upplagan. Kbhn 1861. III. Svenske Folke-Sange og Melodier af A. P. Berggren. Andra upplagan. Kbhn 1861.

Sanne = Sanglege fra den Köbenhavnske Börneverden ved Jens Madsen og Viggo Sanne. Kbhn, Wilhelm Hansen.

(T K) Efterslæt = Efterslæt til »Skattegraveren» af Evald Tang Kristensen (= 13:dje bandet af »Skattegraveren»). Kolding 1890.

T K = Danske Börnerim, Remser og Lege af Evald Tang Kristensen. Århus 1896.

(T K) Fabler = Danske Dyrefabler og Kjæderemser af Evald Tang Kristensen. Århus 1896.

Börnenes Musik = Börnenes Musik, Sange, Lege og Dandse. Kbhn, Wilhelm Hansen (citaten efter 13:de upplagan).

Langsted = Börnehave-Lage udgivne af Adolf Langsted. Kbhn, Wilhelm Hansen.

Skjv = Et Hundrede Gamle Danske Skjæmteviser. Af Evald Tang Kristensen. Århus 1903.

Erslev = Sanglege og Stuespil ved Anna Erslev. Kbhn 1904. (Utgör en del af »Illustreret Legebog»).

Stöylen = Norske Barnerim og Leikar av Bernt Stöylen. Kristiania 1899.

Kobberstad = Norsk Legebog ved Nora Kobberstad. Kristiania 1901.

F R = Folkemuseets ringdanse ved Nora Kobberstad. Kristiania 1904.

Berge = Norsk Visefugg av Richard Berge. Kristiania 1904.

Böhme = Deutsches Kinderlied und Kinder-Spiel, herausgegeben von F. M. Böhme. Leipzig 1897.

---

1. **Vaktparaden.** — Ord och musik af Emmy Köhler. Tryckt i Jultomten 1896 samt i »Gunnars och Ingas roliga bok» (Hökerbergs förlag).

2. **Stupa stätta.** — Muntlig i Lund. Liknande: G M III A B; — T K 2143—47; — Stöylen 17; — Erslev s. 9; — Sanne 10; — Börnenes Musik 96.

3. **Ja' ser dej nock.** — Muntlig i Lund.

4. **Gömma ringen.** — Muntlig från Helsingborg. Allmän i liknande former.

5. **I gröna lunden.** — Muntlig i Lund. Liknande: Julgille 34 (aftryckt hos Gisslow s. 32); — Sefve I 9 a; — T K 3092.

6. **Katt och råtta.** — Närmast efter Rörelselekar 21 (hvars melodi är tysk). Liknande: Flickornas Lekar 17; — T K 2202, 3161 —63.

7. **Kom, ska' du få en sväng.** — Muntlig i Lund. Liknande: Arw 318; — Sv L s. 13; — C G 96; — Sefve I. 16 ab, II. 4; — Lekserie 16; — Ringlekar 18; — D och R s. 13; — Lagus 371, 375 abc.

8. **Ritsch, ratsch!** — Muntlig i Lund. Liknande: Julboken s. 13; — Eggeling 9; — T K 2617; — Kobberstad s. 58; — Lagus 306, 381, 577.

9. **Jag gick mej ner till sjöastrand.** — Närmast efter A T: II 12 (efter en uppteckning ifrån Göteborg). Liknande: Arw 289 A B (aftryckt i Från Berg och Dal s. 92); — Sv L s. 25; — Lekserie 11; — Bgr I 225; — T K 3684—85; — Erslev s. 10; — Börnenes Musik 116 (aftryckt hos Langsted 13); — Stöylen 85; — F R 19, 25; — Lagus 355.

10. **En port vi bygga här.** — Närmast efter Rörelselekar 8. Finnes äfven hos Lithenius I. 47.

11. **Sju vackra flickor.** — Muntlig i Lund. Liknande i Jultomten 1903 (omslagets 3:dje sida).

12. **Muntra musikanter.** — Muntlig i Lund. Liknande: Sefve I. 4; — T K Efterslæt 123; — T K Fabler 445—7 (448 meddelar melodi till Efterslæt 123); — Erslev s. 14; — Börnenes Musik 51; — Lagus 285 ab, 294.

13. **Mormors gamla kråka.** — Muntlig i Lund. — Ord och melodi allmänna. Melodien känd äfven under annan text.

14. **Rikeman och fattiglapp.** — Muntlig i Lund. Liknande: Arw 167 (aftryckt i Julbocken s. 26 samt hos Gisslow s. 43); — Thiele III. s. 150 (citerad hos Arw); — G M II. 282; — Sanne 3; — T K 2223—5, 3687—3690; — Erslev s. 8; — Börnenes Musik 114; — Stöylen 35—37. — Visan finnes äfven citerad hos H. C. Andersen i Gudfaders Billedbog.

15. **Tomteleken.** — Omarbetning af »Bondeleken». I stället för skildringen af bondens lif har inpassats tomtens skyddande verksamhet i hemmet. »Bondeleken» finnes: tysk Böhme s. 496; — finsk Lithenius II. 20; — svensk Lekserie III. 27 (kallad Finska leken); — norsk F R 13.

16. **Björnleken.** — Närvarande melodi af A T (förut tryckt i Jultomten 1897 s. 21). Texten ej ovanlig. Liknande: Flickornas Lekar 18 (Lama räfven); — Lithenius II. 4 (Bärplockningen); — G M II. 281, III. 152; — Sanne 1. — Samma verser finnas hos T K 1981—2. Leken är ej angifven. Verserna höra tydligen ej till den lek, dit T K hänfört dem, och som närmast liknar vår »Vippan löper om». De hänföra sig bättre till T K 1996—2004, 3267. — Erslev s. 8; — Stöylen 19.

17. **Jag ser dej.** — Muntlig i Lund. Liknande: Arw 163 ff (aftryckt hos Eggeling 27, Gisslow s. 44, Från Berg och Dal s. 112 samt hos Bgr III. 147); — C G 92 (anmärker, att leken lekes som »Udden står och sofver»). — Obs. De tre sista tonerna i melodien böra sjungas långsammare.

18. **Hej, sjunga vi!** — Muntlig i Lund. Äfven känd annorstädes i Skåne. Slutet af melodien är lika med »Mors grisar», se nr 93.

19. **I dag den förste maj.** — Muntlig i Lund. Texten bearbetad. De ursprungliga slutorden »Vi träffas väl igen på svenska källaren» återfinnas i en helt annan visa hos C G 34, vers 5. En liknande melodi (med annan text) finnes hos Sefve II. 12.

20. **Sälja krukor.** — Liknande: Julboken s. 28; — Arw 169 ff; — Wigstr I s. 300; — Gisslow s. 44; — T K 2230, 2231.

21. **Prinsessan Törnrosa.** — Leken är tysk (Böhme s. 552), importerad öfver Norge.

22. **Skörda linet.** — Närmast lik Lithenius II. 21.

23. **Mårten Holk.** — Melodien finnes hos Eggeling 15 (till Fru Lenngrens text) samt hos Langsted 20 (till en bearbetad text). Närvarande text är starkt bearbetad. Leken konstruerad.

24. **Tvättleken.** — Melodien tillhör leken »Tjuf och tjuf», se n:r 75. Leken finnes liknande i Flickornas Lekar 349 (utan melodi)

samt hos Lithenius I 58 (med melodi af S[ofie] L[ithenius]). Jämför för öfrigt n:r 44.

25. **Käringen med käppen.** — Norsk. Troligen ursprungligen en nidvisa. Den svenska texten (af P. N.) söker bibehålla denna karaktär. Finnes: Bgr II. 114 ab; — Stöylen 144—146; — Kobberstad s. 33; — F R 6; — Berge s. 187. — Lekturerna här närmast efter Kobberstad.

26. **Hafreskörden.** — Bearbetad efter Flickornas Lekar 355, 356.

27. **Bokstafsleken.** — Muntlig i Lund. Troligen en nidvisa om skräddaren och hans yrke. En liknande visa finnes dansk Skjv 75. Leken konstruerad.

28. **Tänker du, att jag förlorader är.** — Text och melodi först tryckta i Runa 1865 s. 18; — Bgr III. 103 efter Runa; — Eggeling 61. — Leken konstruerad.

29. **Kommen alla!** — Muntlig i Lund.

30. **Bonden och kråkan.** — Folkvisa, allmän. — Leken konstruerad.

31. **Alla i en ring.** — Muntlig i Lund.

32. **Här samloms vi.** — Muntlig tradition från Göteborg. Visan, som brukar benämnas »Gustafs skål», finnes äfven hos: Eggeling 78; — Lekstugan s. 24 (utan ord); — Bondeson 122 (föga lik).

33. **Säj, säj, så får du mej.** — Allmän. Orden tryckta första gången i Brage og Idun II. (1839) s. 179. Melodien bäst känd från Eggeling 4.

34. **Tag en annan.** — Finnes: Julboken s. 5; — Arw 355; — Eggeling 2; — Julgille 8; — Gisslow s. 49; — Lagus 420 ab. — Wibergh har bearbetat visan för mansröster.

35. **Det underliga djuret.** — Arw 239 (aftryckt i Från Berg och Dal s. 90); — Thiele III. s. 150 (äldre upplagan, citerad hos Arw); — G M III. 156; — T K 2184—92, 3664—65, 3671—72; — Erslev s. 9. — Närvarande melodi af P. N. Tryckfel i musiken, sista takten i första raden: altens c skall vara ciss.

36. **Jag satte glasögon på min näsa.** — Muntlig i Lund. Finnes äfven: Eggeling 42; — Julgille 2; — Wibergh 13 (för mansröster); — Lagus 270, 358 ab.

37. **Skära, skära hafre.** — Muntlig i Lund. Allmän.

38. **Stockholm är en treflig stad.** — Muntlig i Lund. Jämför n:r 13.

39. **Kom, kom, fager ungersven!** — Finnes: Åhlstr. Trad. III 31 (melodi); — Julboken s. 6; — Eggeling 5; — Sv L s. 23; — Wigstr I. s. 300 (utan melodi); — Från Berg och Dal s. 83; — Sefve I. 33; — Ringlekar 40; — Lekserie 10; — T K 2296; — Lagus 372.

40. **Hej, tummen upp!** — Muntlig i Lund. Arw 355.

41. **Ha ha ha, det var bra!** — Muntlig i Lund. Liknande: Flickornas Lekar 31 (utan mel.); — Sefve I. 7. — Jämför Sefve I. 28 och Eggeling 38.

42. **Sök nu rätt på din kusin!** — Allmän.

43. **Se, god dag, min rosa!** — Muntlig. Finnes: Arw 257; — Bgr I 217; — G M III 151; — Sanne 12; — T K 2162, 2182 —83, 3663, 3932; — Börnenes Musik 106; — Kobberstad s. 43; — F R 26.

44. **Rundt kring ett enerissnår.** — Liknande: Sefve II. 5; — Stöylen 86; — F R 20. — Jämför n:r 24. Jämför äfven Hammarlund 7 »När vi hvar morgon till skolan gå».

45. **Och flickan hon går i ringen.** — Allmän. Tryckt första gången 1839 (endast text) i Brage og Idun II s. 178 (en svensk och en dansk tradition).

46. **Och hör du, skön jungfru.** — Melodien meddelad af F. A. Elmqvist. Ord och lek af Sigrid Svärd.

47. **Med jämna steg.** — Muntlig i Lund. Liknande se Eggeling 41; — Sefve II. 28.

48. **Knyta förtroliga band.** — Skansens vårfäst 1904 s. 18 (uppteckmad i Uppland och Västergötland af Alfhild Silfverstolpe); — Lagus 287, 288 a (vers 2), 299; — Arw 325 och Lagus 326 ab: Herdar och herdinnor.

49. **Till skogen.** — Liknande se Sefve II. 7; — Kobberstad sid. 53.

50. **Klappdansen.** — Lekserie 31; — Lekstugan s. 25. — Bearbetad.

51. **Lall-leken.** — Melodien en känd polska. Leken konstruerad.

52. **Hök och dufva.** — Arw. 241,499 (aftryckt hos Gisslow s. 45); — Runa 1844 s. 49 (aftryckt hos Bgr III 157); — Eggeling 49 (Från Berg och Dal s. 104); — Josephson s. 31; — Flickornas Lekar 16 (utan melodi); — Sefve II. 25; — Ringlekar 23; — T K 3325; — Stöylen 120.

53. **Det brinner en eld.** — Muntlig i Lund. Violen s. 8; — Julboken s. 9; — Eggeling 22; — Julgille 33 ab (aftryckt hos Gisslow s. 52); — Sefve I. 39; — Ringlekar 39; — D och R sid. 20; — C G 108, 115; — Wibergh 5; — Johnsson s. 61; — Lagus 283 ab; — T K 2293—95; — Kobberstad s. 63. — Jämför äfven »Den ellebrand han brann så högt» hos Dybeck, Sv. Folkmel. 98 (aftryckt hos Bgr III 152).

54. **Såningsmannen.** — Muntlig i Lund. Allmän. Texten tryckt första gången i Brage og Idun II s. 176.

55. **Räkneleken.** — Muntlig i Lund.

56. **Jungfrun spänner bågen.** — Muntlig i Lund. Liknande: Arw 213 A B; — Lagus 320, 340.

57. **Vi ska ställa till en roliger dans.** — Runa 1865 s. 17 (endast texten); — Eggeling 59; — Gisslow s. 63; — Sefve I. 31; — Lekserie 3; — Ringlekar 2; — D och R s. 6; — Lagus 429 ab.

58. **Nu är det jul igen.** — Julboken s. 3; — Eggeling 1; — Julgille 4; — Gisslow s. 47; — C G 114; — Sefve I. 40; — Lekserie 28; — Ringlekar 32; — D och R s. 20; — Johnsson s. 55; — Lagus 393 abc.

59. **Väfva vadmal.** — Muntlig i Lund. Allmän. Melodien tryckt äldst i Åhlstr. Trad. I. 30 (1814).

60. **Simon i Sälle.** — Arw 175—184 (Bgr III 164); — Sv L s. 1; — Från Berg och Dal s. 107; — Lekserie 33; — Ringlekar

31; — D och R s. 18; — Lagus 305 a—e; — Bgr I 218; — G M II 441; — Fabler 473; — T K 2221—22; — Stöylen 162; — F R (2 och) 12; — Davidsson, Islenzkir Vikivakar og Vikivakakvædi (1894) s. 107. — Bondeson 239 har en melodi, som liknar valsmelodien i slutet af leken.

61. **Rapsen är mogen.** — Melodien ej ovanlig. Finnes tryckt hos Bgr I. 112. Leken konstruerad.

62. **Å jänta å ja.** Melodien synes vara tryckt första gången i Glada Sånger vid Pianoforte, 1:sta häftet, Stockholm (utan årtal) hos Caron och Lundqvist. Härifrån har den öfvergått till Bgr III 74 och antagligen äfven till Eggeling 62. Sedan ofta upptryckt. — Leken konstruerad.

63. **Reser du med?** — Muntlig i Lund.

64. **Älfdans.** — Leken af Edith Vallin. Melodien meddelad af A. F. Österberg. Bearbetad.

65. **Vi äro muntra.** — Muntlig i Lund.

66. **Daggen går** och 67. **Vippan.** — Kappspringning kring ringen, 66 åt samma håll, 67 åt motsatta håll. — Violen s. 10; — Julboken s. 32; — Arw 364 (såsom 67), 363 och 365 (såsom 66); 363 aftryckt i Julbocken s. 38; — Nicolovius s. 118; — Sv L s. 19; — Från Berg och Dal s. 102 (Lussi); — C G 112, 113; — Ringlekar 11; — Sefve I. 5 ab; — Rörelselekar 32; — Stöylen 113—114; — T K 1958—68, 1976—77, 1979, 1980—81, 1983—84, 3095—96, 3158—60, 3228—30, 3244; — Erslev s. 57 (Bankeköd).

68. **Snäckan.** — Leken är närmast hämtad ur Rörelselekar 12, som har den från tyskan. Orden af P. N. Musiken bearbetad efter Bondeson 160.

69. **Klosterleken.** — Violen s. 2; — Julboken s. 27; — A T IV n:r 8 (bearbetad); — Sefve II 3 (på två led); — Jultomten 1902 s. 4; — Bgr I 215 ab; — G M II. 444; — Sanne 15; — Börnenes Musik 107; — Erslev s. 5; — F R 15 (första hälften).

70. **Höga berg.** — Muntlig i Lund. Allmän: Orden tryckta första gången i Brage og Idun II s. 177.

71. **Räfven raskar.** — Rudbecks Atlantica II. s. 288; — Arw 356 (aftryckt i Julbocken s. 37), 357 (aftryckt i Från Berg och Dal s. 84); — Djurklou s. 124 med mel.; — Sv L s. 17; — Gisslow s. 50; — Sefve I. 10; — Ringlekar 25 ab; — D och R s. 16; — T K 2173—76; — Stöylen 87; — Folkemuseets Ringdanse 22.

72. **Udden sofver.** — Muntlig i Lund.

73. **Vattna gåsen.** — Muntlig i Lund. Allmän. Texten tryckt första gången i Julboken s. 51.

74. **Skrytleken** (Där gingo två flickor i skogen). — Violen s. 3; — Julboken s. 17; — Eggeling 20; — Flickornas Lekar 351; — Sv L s. 22; — C G 119, 136; — Från Berg och Dal s. 103; — Julgille 30 ab; — Sefve I. 47, 48; II. 34; — Ringlekar 42; — Lagus 284 ab, 293 a—e; — T K 2265—70, 3696—97; — Kobberstad s. 62; — F R 9.

75. **Tjuf och tjuf.** — Jämför n:r 72. — Julboken s. 12; — Eggeling 35; — C G 122 (Udden); — Sefve I. 44; — Lekserie 23; — Ringlekar 12 ab; — D och R s. 11; — Lagus 325 abc (Tjuf) 404 ab (Udden); — T K 2304—07 (Tyvelegen) 3678 (Jente hun er vågen) 3679 (Gutten er vågen) 3680 (Nu er Gutten vågen).

76. **Nigarepolskan** (Hej, tomtegubbar). — Arw 173 (med text endast Tralala); — Eggeling 73; — Nicolovius s. 72; — Från Berg och Dal s. 113; — Sefve II. 19; — Lekserie 22; — Ringlekar 6; — D och R s. 9; — von Post (n:r 8); — Lagus 422; — Lithenius II. 22; — T K 3934.

77. **I dalaskog.** — Sefve II. 17; — Lekserie 9; — Ringlekar 30; — D och R s. 17; — Lagus 395 (utan mel.).

78. **Kommer du te mej.** — Muntlig i Lund. Liknande hos Sefve II. 6.

79. **Tycker du om mej?** — Hämtad från Bondeson 229. Liknande hos Eggeling 67. Leken konstruerad.

80. **Karusellen.** — Muntlig i Lund.

81. **Vakten är lat.** — Muntlig i Lund. — Texten ursprungligen: vers 1. Farmor är död och ligger i grafva:,: A, ha, ha! — v.

2. Där växte ett äpple öfver dess hufvud. — v. 3. Då kom käringen och nappade äpplet. — v. 4. Då steg farmor upp ur grafva. — v. 5. Farmor piskade käringens rygg — A, ha, ha! — Jämför T K 1955 —57 Bære död Mand til Graven (hvilka dock ej lekas i ring).

82. **Binderibinda.** — Arw 358; — Sv L s. 25; — Sv. Landsm. II. Smärre Medd. 1881 s. 18 (med fullständig lekbeskrifning); — Sefve I 20. (konglomerad).

83. **Petter Magnus.** — Sefve II. 20; — Lekserie 25; — Ringlekar 20, — D och R s. 14. — Melodien finnes dessutom under namn af »Käringträtan» i Flickornas Lekar 402 samt hos C G 141.

84. **Tur och retur.** — Muntlig i Lund. Melodien lika med den tyska »Ach, du lieber Augustin». — Jämför Sefve II. 32.

85. **Östbo och västbo.** — Violen sid. 6; — Julboken s. 9; — Eggeling 31; — Sv L s. 14; — Julgille 28; — Sefve I. 26 ab; — Ringlekar 15; — T K 2242, 3708 (b). — En liknande finnes i Brage og Idun II s. 176 (Jag gick mig ut på bara ideliga nöjen) samt hos Arw 284 (Jag gick ut af idelig älskog).

86. **Slåttergille.** — Melodi af P. N. Idén till lekturen har hämtats från T K. Leken finnes: Julboken s. 6; — Eggeling 57; — Sefve I. 35, II. 8; — T K 2142. — Jämför n:r 94.

87. **Dragkamp.** — Ord och melodi muntliga i Lund. Denna lek Dragkamp eller Sol och Måne förekommer ofta i litteraturen sammanväfd med den följande, n:r 88, Släpp mig in! Dock äro de tvenne tydligt skilda lekar, som här framläggas hvar för sig. Självständig såsom Sol och Måne finnes den bäst representerad i Danmark. G M II. 280 (Sol og Maane); — Bgr I 222 (Bro, Bro, Brille); — Sanne 6 (Brug, brug Briller); — T K 1933—51, 3218—19, 3221 (Holde for Kongens Port); — Börnenes Musik 95 (Bro, bro Brille); — Erslev s. 6 (Bro, bro, brille). — Norska: Stöylen 149 (Bru, bru breia) och 150 (Gryteleiken); — Kobberstad 50—52 (Bro, bro, brille!) (breia); — F R II (Bro brille). — Svenska: Sefve I. 27 (Guldnyckeln och Piano). De öfriga otydliga: Sefve I. 14 (Bro bro breda) kombinerad med Släpp mig in (angifves såsom Sol och Måne); — Arw 253 (II B) (Vi ska bygga brona den breda). — Utan dragkamp: von Post n:r 1 (Bro bro brilla); — Wigstr. I. s. 307 (Svarta grytan: Bro bro bränna) såsom

pantlek. Utom den nämnda Sefve I. 14 finnas dessutom ett par svenska kombinationer af dragkamp och Släpp mig in, nämligen Barnvisor 193 A—F (Bro, bro); — Från Berg och Dal s. 94 (Bro, bro bre'a) med 2 melodier, den ena självständig, den andra efter Arw 249. Förlopp: De lekande på rad efter hvarandra; den sista bortskiljes; de öfriga bilda ring; den bortskilda insläppes; — Arw 250 ff n:r 29 I AB II A; — Tellander s. 122 (Bögga brona). — Texten Bro, bro förekommer i alla de nu uppräknade formerna med undantag för T K 1933—4, 1947—51, 3218, 3221; — (Stöylen 150); — Sefve I. 27; — (Arw 253 n:r II B). — Arw 250 n:r 29 I AB, II A äro utan tvifvel lika med »Släpp mig in,» men innehålla dock orden Bro, bro.

88. **Släpp mig in!** — Orden sammanställda efter olika versioner. Melodien af P. N. Leken rekonstruerad. — Arw 247, 248 (Syster, syster ädla min), 250 ff n:r 29 I AB, II A (men ej II B) Bro bro breda (I A är aftryckt i Julbocken s. 32); — C G 100 (med melodi). Ord: Hör du, min kära syster (broder), för du har stulit ister (rofvor). Dej ska vi fästa på tolfvekulla hästa. Nie går i ringen, å tie går i kringen. Hoppa på hvem du håller kärast. — T K 2271 —87, 3698 (Sösterlegen); — Lagus 418 ab (Syster, syster ädla min), 419 ab (Syster, syster söder i land), 419 c (Syster, syster sölleri damm). — Härmed må jämföras såsom nära besläktad C G 137 »Och öppen står vår förborgade lucka»; — Lagus 435 ab »Öppen står nu vår giftermåls-tullport». — Hopp öfver band (bro) förekommer dessutom: Stöylen 168 (Hanen sat paa bjelken), 169 (Hoppeleiken), s. 123 v. 17 (Hanen sat paa bjelken); — T K 2193 (Kling, klang). — I de bägge första *utföres* hoppningen, i de bägge sista endast *antydes* den. — Bron utgöres af ett snöre: Stöylen 168, 169; — ett par utsträckta ben T K 2271; — en utdragen näsduk: T K 2698. — Otydligt: T K 2193, 2273 (antagligen ett par utsträckta armar); — Stöylen s. 123 v. 17; — Lagus 419 c.

89. **Domaredansen.** — Violen s. 11; — Julboken s. 33; — Eggeling 48; — Bgr III 145; — Sv L s. 20; — Gisslow s. 48; — Julgille 32; — Sefve I. 29; — Ringlekar 22 ab; — D och R s. 14; — T K 2240. Lekes äfven utan sång: T K 1833—37, 3865; — Lagus 402 ab.

90. **Spinn, Spinn!** — Muntlig i Lund. Orden äro de välkända folkviseorden, dock ej med sin tillvanda melodi. Närvarande

melodi härstammar, så vidt jag kan höra, från en gängse amerikansk visa, hvilken i sin ordning tyckes påverkad af den s. k. Trinsbruck-polkan.

91. **Bandleken.** — Leken lär vara färöisk. Upptagen bland Sångdansarna vid Skansens Vårfäst 1904 såsom n:r 10 till en text af Ivar Aasen och E. A. Karlfeldt. Närvarande ord och melodi äro de välkända »Här dansar jag med lilla vännen min», som finnas: Eggeling 14; — Lekserie 17; — Ringlekar 33.

92. **Änkeleken.** — Vanlig änkelek. Melodien muntlig. De ursprungliga orden voro: »Känner ni den glada fröken Hoppsansa, som bor uppå söder och har ingen make, tralala.»

93. **Mors grisar.** — Den gamla ringleken, som finnes: Eggeling 6; — Sefve II. 14. — Melodien har äfven ingått i Sånglekar I n:r 18 vid slutet.

94. **Nippertippa.** — Muntlig i Lund. Brage og Idun II (1839) s. 179: »Dansar min nippertip, så dansar jag väl med, dansa väl alla, som i huset då är, och lilla Karin med, som alltid skall vara med, det endaste nöje för lilla Göran är.» (Från Lund); — Eggeling 38 (från Småland) liknar ofvanstående från Brage og Idun; — Sefve I. 28 liknar den i vår text meddelade.

95. **Systrar och bröder.** — Melodien af P. N. Orden och leken finnas: »Före går jag med ungkarlar mina» Runa 1845 s. 25 med mel., Runa 1865 s. 51, text; — »Här kommer jag med bröderna (systrarna) mina» Sefve II. 37; — Kobberstad s. 40; — F R 2; — »Vi ska' far' te' Bränne» Dybeck, Sv Folkmel. 47; — Runa 1865 s. 51, text, Runa 1874 s. 33 musik, text, beskrifning (1 hälsa, 2 tacka, 3 famnta, 4 klappa, 5 kyssa, 6 byta, 7 trampa); — »Jag har va't i Bremen» Julboken s. 15; — »Till Bremen» Lagus 421 ab (trampa, knipa, klappa, kyssa, afsked).

96. **Ut i det fria.** — Konstruerad. Melodien är den Bellmanska »Venus, Minerva». Texten närmast efter Hammarlund n:r 94.

97. **Hej, kamrater!** — Leken konstruerad. Melodien känd från Eggeling (n:r 34) samt under titeln *Dybecksvisan* (Teckningar och Toner ur Skånska Allmogens lif. Lund 1889, bilagan sid. 7). Orden af P. N.

98. **Tomtar och älfvor.** — Ord och melodi af Emmy Köhler (Jultomten 1897 s. 15). Lekturerna här något utvidgade.

99. **Sjöresan.** — Muntlig uppteckning i Lund efter en seminarie-elev, som hade den från Vikens fiskläge vid Höganäs. Uppteckningen är här beträffande såväl text som musik åtskilligt förenklad, emedan den syntes utgifvarna vara för det praktiska syftet onödigt vidlyftig. Fullständig uppteckning bevaras i manuskript.

100. **Klang, min vackra bjällra!** — Leken konstruerad. Orden af Topelius. Melodien känd bland annat från Eggeling 63.

P. N.

Af PREBEN NODERMANN har förut i bokhandeln utkommit:

Tvenne Romanser ur Nordiska Skymningssagor. Stockholm. C. Löfving .... Kr. 1.—
Martina, Jenny. 2 Karaktärstycken för piano 4 händer. Stockholm. Elkan & Schildknecht .... Kr. 1.50
Sex enkla visor för barn. Ord af *Topelius.* Stockholm. Gehrman .... Kr. —.75
Drapa för en tenorbariton. Ord af *C. Löfving.* Stockholm. Gehrman .... Kr. —.60
Kong Magnus. Operabillede i en Akt. Text af *B. Mörner.* Dansk Oversættelse af Komponisten. Fuldstændigt Klaverudtog med svensk og dansk Text. Köbenhavn. Kgl. Hofmusikhandel (Henrik Hennings) .... Kr. 8.—
König Magnus. Oper in einem Akt. Text von *B. Mörner.* Deutsche Übersetzung vom Komponisten. Vollständiger Klavierauszug mit deutschem Text. Leipzig. Hofmeister. Mk. 6.—

Å Gleerupska Universitetsbokhandeln i Lund:

Gunnlögs Saga. Opera i 3 akter. Text af *K. Stjerna* och *P. Nodermann.* Fullständigt klaverutdrag med svensk och tysk text. Deutsche Übersetzung vom Komponisten. Lund 1900 .... Kr. 10.—
Fyra sånger för barn. Ord af *A. T. Gellerstedt.* Lund 1900 Kr. 1.—
Fem visor för barn. Ord af *Topelius.* Deutsch von *A. Ammann.* Lund 1900 .... Kr. 1.—
Sex visor för barn. Ord af *Topelius.* Lund 1900...... Kr. 1.—
Tragedien om Orpheus och Eurydice. Af *Johan Celsius* (1687), efter handskrifterna utgifven. Lund 1901...... Kr. 2.50
Före profåret. Studier och rön från en tvåårig lärareverksamhet. Lund 1902 .... Kr. 2.75
Nio Violinserenader för barn och ungdom. Lund 1905 à Kr. —.60
Två violinduetter för barn och ungdom. Lund 1905 à Kr. —.75

Å C. W. K. Gleerups förlag i Lund:

Sånglekar (melodier, texter, lekbeskrifningar och fotografier) utgifna af *Kristina Nilsson, Augusta Ljungström* och *Preben Nodermann.* I och II Lund 1904; III Lund 1905... à Kr. 1.—
Preludier vid gudstjänsten. Lund 1905 .... Kr. 2.—
Trestämmiga Motetter (Lunds Domkyrkas Körsånger 1—5.) Lund 1905 .... Kr. 1.—
Högtidskörer (Lunds Domkyrkas Körsånger 6—10). Lund 1905 .... Kr. 1.—
Tre- och fyrstämmiga motetter (Lunds Domkyrkas Körsånger 11—14). Lund 1905 .... Kr. 1.—
Andliga Körsånger för hemmet. Lund 1905 .... Kr. 1.—
Ungdomskörer för högre allmänna läroverk. Lund 1905 Kr. 1.—

På C. W. K. GLEERUPS i Lund förlag

Vinkar och råd om undervisningen i modersmålet med hufvudsakligt afseende å folkskolan af *G. Cederschiöld* och *V. Olander.* Pris 1 kr. 50 öre.

»— — Det är ej några mer eller mindre lärda teorier utan i hög grad praktiska anvisningar, som här möta oss.» *(Folkskolans Vän.)*

»— — Samlingen i sin helhet med de sakkunniga utläggningarna skänker säkert god ledning åt dem, för hvilka den är afsedd.» *(Stockholms Dagblad.)*

»— — Det Cederschiöld-Olanderska arbetet är rikt på intressanta och som jag tror ej hittills samlade iakttagelser. Det bär på hvarje sida prägeln af att vara skrifvet af personer, som känna våra dagars svenska i dess verkliga gestalt.» *(L. H—s i Aftonbladet.)*

Om svenskan som skriftspråk af *G. Cederschiöld.* Pris 2 kr. 50 öre.

»Detta arbete, hvilket väl (jämte Tegnérs Om genus i svenskan) är det bästa, som tills dato skrifvits i rent nysvensk grammatik, hvilket innehåller just precis det, som hvarje bildad svensk borde framför allt annat känna till rörande sitt modersmål, och hvars innehåll därför först och främst borde inplantas vid undervisningen på det högre skolstadiet.» *(Prof. Ad. Noreen i Pedagogisk tidskrift.)*

»Författarens framställning är så rik på synpunkter och idéer, så fyndig och frisk i utförandet, att ingen, intresserad af att lära känna modersmålets egenheter och lynne, bör försumma att läsa den.» *(Prof. O. Levertin i Svenska Dagbladet.)*

Läsebok för folkskolans högre klasser utg. af *H. Schück* och *Nils Lundahl. Första delen:* **Sverige,** 1:a h. 1: 00, inb. 1: 40; 2:a h. 1: 60, inb. 2: 00; 3:e h. 2: 00, inb. 2: 40. Alla tre häftena inb. i 1 band 5 kr. *Andra delen:* 1:a h. **Norge,** 1: 00; 2:a h. **Danmark,** 90 öre; 3:e h. **Finland,** 1: 00; alla tre häftena inb. i 1 band 2: 90.

»— — Önskligt vore, att detta arbete med sitt så omsorgsfullt valda och intresseväckande innehåll komme till vidsträckt användning i vårt lands skolor. De profstycken, som meddelas ur våra grannlands litteratur, äro väl ägnade att väcka intresse såväl för denna litteratur som för de land och folk, den behandlar. — —» *(Svensk Läraretidning.)*

»— — Man kan ej säga annat än att utgifvarne lyckats göra arbetet både innehållsrikt och underhållande. Man läser dessa kulturbilder från Medeltiden med oblandadt nöje. — — Allt är klart och koncist, hurtigt och fritt från stora ord. — —» *(Dagens Nyheter.)*

Poetisk läsebok för folkskolan. *Valda* skaldestycken, utgifna af *Nils Lundahl,* folkskollärare. Pris inb. 35 öre. Boken innehåller 50 skaldestycken af 28 bland Sveriges förnämsta författare.

»Med hvarje sådan bok, som utgifves, skall smaken för god litteratur allt mera stiga hos vårt folk.» *(Svensk Läraretidning.)*

Lärobok i Sveriges historia för folkskolan af *Hans Larsson,* professor, f. folkhögskollärare. Pris inb. 50 öre. 2:a uppl. 60 öre, illustrerad 75 öre (60 öres uppl. innehåller en utförligare framställning af nyaste

tiden samt en större karta men är i öfrigt alldeles lika med 50 öres uppl.)

»På grund af de stora förtjänster Hans Larssons lärobok äger, tro vi, att den skall få en vidsträckt spridning i våra folkskolor.» *(Svensk Läraretidning.)*

»— — Både i fråga om innehåll och framställningssätt intager denna nya lärobok en framstående plats.» *(Folkskolans Vän.)*

Sveriges historia i dess sammanhang med Norges och Danmarks jämte notiser ur världshistorien. För skolans lägre klasser af *Hans Larsson.* Inb. 1: 75.

»Förf:s framställningssätt är ovanligt klart och åskådligt. Redan vid genomläsningen af »Forntiden» märker man detta. Man skall få leta efter en så god skildring af detta tidsskede i Nordens historia på endast 22 därtill rikt illustrerade sidor. — — På tal om Karl XII ha vi här att göra med den bästa framställning väl någon nordisk skolbok äger af det svenska stormaktsväldets siste konung. — — Det synes mig vara af vikt och betydelse att Hans Larssons Sveriges historia kommer till användning vid många af våra läroverk». *(Tidn. för Sveriges läroverk.)*

Metodisk lärokurs i rättskrifning i enlighet med nionde upplagan af Läsebok för folkskolan jämte en i öfverensstämmelse därmed ordnad ordförteckning af *Teodor Hellborg,* folkskollärare. 20 öre.

»Denna nya praktiska rättskrifningslära torde framför många andra förtjäna uppmärksamhet.»

»— — Öfningarna hafva ett väl valdt innehåll.» *(Svensk Läraretidning.)*

Folkskolans öfningsbok i modersmålet af *Nils Krok,* folkskollärare. Stereotyperad uppl., inb. 50 öre. Boken omfattar tvänne delar, hvilka säljas hvar för sig, nämligen *I. Svensk rättskrifningslära,* inb. 35 öre, *II. Svensk sats- och formlära,* inb. 25 öre.

»Efter hvarje rättskrifningsöfning komma reglerna för det ifrågavarande ljudet. Dessa regler utmärka sig för en sällspord klarhet och reda. Men en ännu mera sällspord förtjänst utmärker dessa öfningars innehåll.» *(Svensk Läraretidning.)*

Svensk språklära i koncentriska kurser af *Nils Krok. Lärarens bok* 1:a och 2:a kursen 50 öre. *Lärjungens bok,* inb. 1:a kurs 25 öre, 2:a kurs 45 öre, 3:e kurs 30 öre, 4:e kurs 30 öre.

Mindre lärobok i svensk språklära af *Nils Krok. Lärjungens bok.* 1:a och 2:a kurs 30 öre, 3:e och 4:e kurs 30 öre, alla kurser i ett band 50 öre.

»I sin helhet måste denna lärjungens bok betecknas såsom en synnerligen stor förbättring af de motsvarande böcker för barnen, som förf. tidigare utgifvit. Den företer en fast och konsekvent metod, som vittnar om att förf. hållit sig à jour med den moderna pedagogikens nyaste resultat.» *(Svensk Läraretidning.)*

»Då denna *mindre språklära* liksom den större dessutom i hög grad tager barnens självverksamhet i anspråk, torde den blifva en välkommen hjälpreda för de skolor, för hvilka den är afsedd.» *(Svensk Läraretidning.)*

Repetitionsöfningar för rättskrifningen af *Nils Krok,* folkskollärare. Pris 15 öre.

På C. W. K. GLEERUPS i Lund förlag.

Augsburgska Bekännelsen samt **Uppsala mötes beslut** utgifna efter 1593 års upplaga. Med inledningsord af *Gottfrid Billing*. Pris inb. 20 öre.

Lutherska Kyrkans Bekännelseskrifter (Concordia Pia) ånyo utgifna samt försedda med inledning och noter af *Gottfrid Billing*. Pris häft. 1 kr. 75 öre, inb. 2 kr. 50 öre.

D:r M. Luthers lilla och stora katekeser. Särtryck ur Luth. Kyrkans bekännelseskrifter utg. af *Gottfrid Billing*. Pris inb. i klotband 75 öre

Kongl. Läroboksskommitténs utlåtande om Ambrosius' Läsebok för småskolan:

»— — Läsestyckena synas erbjuda en sund och för barnen passande läsning med hänsyn såväl till innehåll som framställning. Kommitterade anse, att boken skall blifva till stort gagn vid undervisningen».

Af **Allmänna folkskolestyrelsen i Göteborg utsedde granskare** yttra om denna bok: »Bland *läseböcker för småskolan*, hvilka vi haft tillfälle att granska, vilja vi framhålla, såsom den efter vår mening mest tillfredsställande, den af D:r *J. M. Ambrosius* utgifna. Om denna läseboks innehåll kan sägas, att det erbjuder de små en sund och gagnande lektyr, ägnad icke blott att att öka barnens kunskapsförråd utan äfven att utveckla deras eftertanke och känsla samt väcka och lifva deras håg för fortsatt läsning. — Förf. har vaktat sig för att eftersträfva meddelandet af fragmentariskt kunskapsstoff från åtskilliga områden, som ännu ligga öfver barnens uppfattningsförmåga. — — Bokens tryck, papper o. utstyrsel i öfrigt göra förläggaren heder.»

Uppsatser i modersmålet för folkskolan af *Nils Krok*, Folkskollärare. Pris 35 öre.

»Liksom i sin språklära visar förf. äfven här en öppen blick för skolans kraf. På ett synnerligen omsorgsfullt och, såsom det synes, lyckligt sätt har han tillämpat regeln att steg för steg *skrida från det lättare till det svårare*. Så frigöras barnen *så småningom* från det gifna mönstret och lära att uttrycka sig mer och mer självständigt. De för de olika stadierna föreslagna ämnena synas oss i allmännhet vara väl valda; uppsatserna äro så till *form* som *innehåll lämpliga som mönster*. Förf. har utan tvifvel gjort skolan en stor tjänst med detta sitt arbete. *Vi rekommendera det varmt.* *(Folkskolans Vän.)*

Geografiska skildringar. Läsebok för skolan och hemmet med anslutning till de nyaste läroböckerna af *J. Bobeck*. Pris kart. 1, 25, i 3 häften à 40 öre pr häfte.

»Den geografiska forskningen går ständigt framåt och däraf följer, att ånyo läro- och läseböcker i geografi tid efter annan äro af nöden. Första häftet af en sådan illustrerad läsebok föreligger nu, däri författaren på ett åskådligt och ledigt sätt skildrar Afrikas och Australiens natur och folk, växt- och djurvärld. Att döma af detta första häfte synes arbetet komma att blifva på en gång underhållande och instruktivt, och just *en sådan geografisk läsebok behöfver vår folkskola.*» *(Svensk Läraretidning.)*

Exempelsamling för skriftlig räkning af *Håkan Ohlsson* och *A. Celander*. Ny stereotyperad upplaga.

Pris för häftena:	I.	II.	III.	IV.	Alla häft. tills.
Fullständiga upplagan	12 öre	20 öre	25 öre	30 öre	inb. 1, 15 och 1, 50.
Förkortade uppl. n:r 1.	6 »	12 »	15 »	28 »	» 55 öre.
» » » 2.	6 »	6 »	6 »	6 »	häft. 25 »
Gemensam facit	5 »	10 »	10 »	10 »	» 25 »

»Genom sitt metodiska uppställningssätt och genom användandet af olika sifferstilar har boken för såväl läraren som eleven åtskilliga företräden framför andra räkneböcker. Eleven vänjes lätt att aktgifva på det nya, som i hvarje afdelning framlägges, och en lärare, som har flera klasser att undervisa, behöfver till följd af den *utvecklade* och i minsta detaljer genomförda *metoden* ej så mycket anstränga sig för att *»få barnen fram i räkning»*.

Om Fänrik Ståls sägner. En minnesskrift utgifven af *Ewert Wrangel*. 1 kr. 25 öre.

»I utgifvarens önskan i företalet att boken måtte vandra ut till *hemmet* och i *skolsalen* måste hvar och en lifligt instämma; den har, hvad som ej kan sägas om alla till skaldejubiléer utkommande skrifter många betingelser att kunna väcka intresse och göra nytta *både i hem och skola.*» *A. St.*